

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Lokální politické stranictví, samospráva a rozvoj města
Rýmařov**

Bc. David Zaprianov

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. David Zaprianov

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Lokální politické stranictví, samospráva a rozvoj města Rýmařov

Název anglicky

Local political partisanship, self-government and development of the town of Rýmařov

Cíle práce

Tématem diplomové práce je lokální politické stranictví, samospráva a rozvoj na úrovni obcí. Výzkum bude zaměřen na vybrané město Rýmařov ležící v Moravskoslezském kraji (okres Bruntál). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy z hlediska ustavování zastupitelských orgánů a jejich rozhodování o rozvoji obce.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Rýmařov, územní samospráva, rozvoj obce, participace občanů, místní spolek, politická strana, volební strana, komunální volby, kandidátní listina, povolební koalice

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BALÍK, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In FIALA, P.; STRMISKA, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005. ISBN 80-7325-074-8.
- ČMEJREK, J. – ČOPÍK, J. – BUBENÍČEK, V. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
- ČOPÍK, J. – KOPŘIVA, R. – ČMEJREK, J. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*. 2019. DOI: 10.1080/03003930.2019.1699069.
- JŮPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. *Politická revue* č. 2, 2004, s. 80-101.
- KATZ, R. S. – MAIR, P. Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party. *PARTY POLITICS*, Vol.: 1, Issue: 1, p.: 5-28, 1995.
- KLÍMA, M. *Od totality k defektní demokracii : privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Slon, 2015. ISBN 978-80-7419-139-8.
- KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: Radix, 2003. ISBN 80-86031-13-6.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 3. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 18. 3. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Lokální politické stranictví, samospráva a rozvoj města Rýmařov" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 03. 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné vedení, podporu a velmi vstřícný přístup při psaní této diplomové práce. Také děkuji zastupitelům a členům místních organizací města Rýmařov za jejich ochotu, čas a vstřícnost.

Lokální politické stranictví, samospráva a rozvoj města Rýmařov

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou lokálního politického stranictví, samosprávy a rozvoje obce Rýmařov. Cílem práce je prostřednictvím případové studie města Rýmařov charakterizovat a identifikovat hlavní aktéry místní samosprávy, kteří ovlivňují rozvoj v této obci. V této souvislosti jsou představeny jednotlivé strany a hnutí kandidující v obci. Dalším z cílů je definování charakteru rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému s komparací výsledků komunálních voleb. Teoretická část se zabývá politickými stranami na celostátní a lokální úrovni a definuje komunální volební systém v České republice. Praktická část práce zahrnuje socioekonomickou situaci, včetně komparace výsledků komunálních voleb. V závěru práce jsou zjištěné skutečnosti určující povahu lokálního politického prostoru shrnuty a porovnány s obecnými teoriemi zahrnujícími tuto problematiku.

Klíčová slova: Rýmařov, územní samospráva, rozvoj obce, participace občanů, místní spolek, politická strana, volební strana, kandidátní listina, povolební koalice

Local political partisanship, self-government and development of the town of Rýmařov

Abstract

The diploma thesis deals with the issue of the local politics, council, government and development of the town Rymarov. The aim of the thesis is set out as a case study to characterize and identify the main participants of the local government and their main influence for the local development. In this context are introduced local political parties and candidates in the local community. Another goal of this thesis is to define and point out the process of the decision-making of the local government based on the analysis of the development of the local party system and comparing it with the results of the elections. The theoretical part deals with local and national political parties and defines the electoral, voting system in the Czech Republic. The practical part of the thesis includes a social-economic situation, including the comparison of results from the local elections. The last part of the thesis summarizes the results and determining the nature of the local political field and the results are compared with general theories involving this issue.

Keywords: Rymarov, territorial self-government, municipality development, citizen's participation, local association, political party, election party, candidate list, post-election coalition

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	12
3 Teoretická část	13
3.1 Politické strany.....	13
3.1.1 Politické strany a hnutí v ČR	13
3.1.2 Lokální stranictví	17
3.2 Komunální volby.....	18
3.2.1 Poměrný volební systém v ČR.....	18
3.2.2 Charakteristika Zastupitelstva obce	20
3.2.3 Průběh voleb do Zastupitelstva obce	21
4 Praktická část	25
4.1 Socioekonomické charakteristiky města	25
4.1.1 Charakteristika města Rýmařov	25
4.1.2 Obyvatelstvo	26
4.1.3 Ekonomika	28
4.1.3.1 Ekonomika a zaměstnanost	28
4.1.3.2 Ekonomika a rozvoj.....	29
4.1.4 Doprava	31
4.1.5 Školství.....	33
4.1.5.1 Předškolní a základní vzdělávání	33
4.1.5.2 Střední vzdělávání	34
4.1.6 Bydlení	34
4.1.7 Zdravotnictví a sociální péče	35
4.1.8 Souhrn socioekonomických charakteristik	36
4.2 Analýza komunálních voleb v Rýmařově od roku 2006.....	37
4.2.1 Komunální volby 2006.....	37
4.2.2 Komunální volby 2010.....	39
4.2.3 Komunální volby 2014.....	42
4.2.4 Komunální volby 2018.....	45
4.3 Analýza komunálních politických subjektů města Rýmařov od roku 2006.....	49
4.3.1 Česká strana sociálně demokratická (ČSSD).....	49
4.3.2 Strana přímé demokracie (SPD)	52
4.3.3 Občanská demokratická strana (ODS).....	53

4.3.4 PRO Zdraví a Sport (PRO ZS).....	55
4.3.5 SNK Evropští demokraté (SNK ED)	57
4.3.6 Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)	59
4.3.7 ANO 2011 (ANO).....	60
5 Výsledky a diskuse	62
6 Závěr.....	66
7 Seznam použitých zdrojů	68
8 Přílohy	72

1 Úvod

Při tvorbě práce je důležité si uvědomit specifikum, které Česká republika má, a to, že je rozdělena na veliký počet obcí. Tato skutečnost vede k velkému roztržštění politických sil na lokální úrovni a dává značnou volnost pro vytváření lokálních politických subjektů. Právě tyto skutečnosti nás vedou k hledání odpovědí na otázky spojené s lokálním politickým stranictvím a následnému zkoumání lokálního politického procesu v souvislosti s aspekty řízení a rozvoje obce, který přináší oproti národnímu politickému stranictví určité zvláštnosti.

Lokální politické stranictví je pevně zakořeněno v politickém systému v rámci České republiky. Důležitost komunálního procesu ve správě místních záležitostí má své místo v zastupitelské demokracii, o to více platí klíčová role občanů a jejich participace na politickém životě v obcích. Právo volit své zástupce v komunálních volbách, jež se konají jednou za 4 roky, může být pro správu a řízení rozvoje lokálních záležitostí klíčové. Občané dostávají příležitost zvolit své zastupitele a nepřímo se tak podílet na rozvoji obce. K tomu, aby toto mohli uskutečnit, nestačí jen volební účast, ale je také nutný předpoklad možnosti dostatečného a kvalitního výběru kandidátů z jednotlivých politických subjektů a jejich místní politická angažovanost.

První část diplomové práce se zabývá teoretickými předpoklady demokracie, politickými ideologiemi stran a jejich typologií. Dále je popisována klasifikace stranických systémů a komunální volební proces. V závěrečné části teoretických východisek práce pojednává o samotné problematice lokálního politického stranictví a tvorby koalic na úrovni komunální politiky v souvislosti s aspekty řízení a rozvoje obce.

Praktická část je rozdělena na dvě oblasti. V první jsou vymezeny sociální a ekonomické charakteristiky města Rýmařov, je provedena jejich analýza a komparace klíčových ukazatelů v souvislosti s jeho demografickou strukturou, místní ekonomikou a úrovní veřejných služeb. V druhé části jsou analyzovány jednotlivé komunální volby od volebního období 2006 do volebního období 2018 (4 volební období), a to včetně analýz a komparací volebního chování občanů a výsledků voleb. Závěr praktické části je věnován sestavování kandidátních listin místních politických subjektů, vzniku a vývoji politických subjektů, a také programům v závislosti na řízení a rozvoji obce, se kterými do komunálních voleb politické subjekty vstupovali.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je lokální politické stranictví, samospráva a rozvoj na úrovni obcí. Výzkum byl zaměřen na město Rýmařov ležící v Moravskoslezském kraji (okres Bruntál). Pro město Rýmařov je z hlediska pravo-levé osy politického spektra příznačná levicová orientace. Významný je také fakt, že od roku 1998 do současnosti, se na místní politické scéně objevují vedle politických stran rovněž sdružení nezávislých kandidátů, a to v různých formách a podobách. Rýmařov se také vyznačuje dlouhodobě vyšší nezaměstnaností v rámci Moravskoslezského kraje a okresu Bruntál, což může mít vliv na volební rozhodování občanů.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce Rýmařov a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu ve městě a analyzovat jejich vzájemné vztahy.
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy z hlediska ustavování zastupitelských orgánů a jejich rozhodování o rozvoji obce.

V rámci výzkumu byly hledány odpovědi na tyto otázky:

Jaké socioekonomické faktory zapříčiňují skutečnost, že jsou v Rýmařově při komunálních volbách úspěšnější především levicově orientované strany?

Lze úspěch a typické prvky nových, takzvaných „bleskových stran“, zaregistrovat i na lokální úrovni ve městě Rýmařov (Klíma, 2015)? Více v kapitole 3.1.1.

Lze zaregistrovat na lokální politické úrovni ve městě Rýmařov „jádra“ místních politických táborů, popř. prolínají tato „jádra“ do několika politických subjektů (Jüptner, 2004)? Více v kapitole 3.1.2, 4.2.3 a 5.

Kdo z účastníků místního politického procesu (starosta města, rada města, zastupitelstvo města, místní politické subjekty) je iniciativní v oblasti nastolování rozvojových záměrů města?

2.2 Metodika

Ve výzkumu politiky (samosprávy) na komunální (lokální) úrovni rozhodování se používají dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora, a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezhledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení (Balík, 2005).

Při zpracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce je koncipována jako případová studie.

Ke sběru dat je využit kvalitativní výzkum, zejména jeho dvě základní techniky: studium dokumentů a osobní polo-standardizované rozhovory.

Hlavní zdroje dat tvoří oficiální dokumenty Českého statistického úřadu, strategické dokumenty Městského úřadu Rýmařov, zápisy ze zastupitelstva města Rýmařov (dostupné na oficiálních webových stránkách města Rýmařov), místní zpravodajství a volební programy jednotlivých lokálních politických hnutí a stran.

Významnou část zdrojů také tvoří sedm polo-standardizovaných rozhovorů z devíti plánovaných. Dva rozhovory nebyly uskutečněny z důvodů odmítnutí, a to u politického subjektu KDU-ČSL a SPOROVCI. Rozhovory byly vedeny s předsedy místních politických subjektů, lídry politických subjektů a zastupiteli. Rozhovory byly realizovány od září roku 2019 do ledna roku 2020. Otázky se týkaly vzniku a vývoje místních organizací politických stran, členských základů stran a hnutí, kandidátů do zastupitelstva obce, motivací vstupu do komunální politiky a cílů v komunální politice, volebních programů, kampaní, orientací místních voličů atp. Seznam základních otázek položených v polo-standardizovaných rozhovorech je uveden v příloze práce.

Dále jsou použity další standardní metodologické postupy, především analýza a komparace. Analyzovány a srovnávány jsou například socioekonomické údaje, volební výsledky jednotlivých stran, kandidátní listiny nebo volební účast občanů.

3 Teoretická část

3.1 Politické strany

3.1.1 Politické strany a hnutí v ČR

V rámci teoretické části byla zvolena tři zásadní kritéria pro přiblížení politických subjektů. Uvedené politické strany nebo hnutí musí být parlamentní, musí se jednat o politické strany nebo hnutí úspěšné ve volbách do Poslanecké sněmovny a do Senátu ve volbách od roku 2006, nebo musí být lokálními politickými subjekty zkoumanými v Rýmařově v praktické části práce.

Nejlépe vystihují strany jejich stanovy v oblasti cílů a úkolů. Tato charakteristika však může být vztažena většinou na tradiční politické strany. Otázkou zůstává, co z těchto cílů a úkolů je dodržováno v praktickém politickém životě stran, zvláště u stran bez pevných idealistických kořenů, postavených na základě populismu, vzniklých za účelem získání moci a vlivu. „*S přechodem na elitní typy stran souvisí rovněž nový jev, a to je podstatné zkrácení období mezi vznikem nového politického subjektu a jeho volebním úspěchem. Jako se v poslední době hovoří o bleskových povodních, lze v politice zaznamenat i tak zvané bleskové strany nebo bleskové politiky. K tomuto fenoménu přispívá více faktorů. Patří sem nejen krize zavedených stran, ale rovněž ekonomické recese, rychle se šířící informace prostřednictvím nových elektronických médií, a tedy rychle naakumulovaná občanská nespokojenost. Tak zvaným bleskovým stranám nebo politikům pak stačí jeden či dva roky, někdy i několik měsíců, aby se umísťovali na prvních místech výzkumů veřejného mínění, nebo aby přímo získali zastoupení v parlamentu a vládě“ (Klíma 2015).*

Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)

Česká strana sociálně demokratická je levicovou politickou stranou. Je pokračovatelkou Československé strany sociálně demokratické, Československé sociálně demokratické strany dělnické a nástupkyní Československé sociální demokracie. Působí v rámci politického systému České republiky a usiluje o uplatnění principu svobody, demokracie, sociální spravedlnosti, rovných příležitostí, solidarity a odpovědnosti za udržitelný rozvoj cestou parlamentní a přímé demokracie. Prosazuje princip rovných příležitostí pro ženy a muže. Jejím cílem je uplatňování této zásady do vlastní činnosti tak, že je pro ni závazná při sestavování kandidátních listin pro volby všech stupňů a při utváření

všech orgánů strany. Hlásí se k myšlenkám a základním programovým cílům Strany evropských sociálních demokratů (PES) a Socialistické internacionály (SI) a koordinuje s nimi svoji zahraniční politiku. Je zastoupena v orgánech těchto organizací, kde se aktivně účastní na tvorbě společné politiky. (ČSSD, ©2020)

Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)

Parlamentní politická levicová strana, která vznikla po událostech v roce 1989. Založena byla v roce 1990 jako nový politický subjekt, ale stále zastřešována Komunistickou stranou Československa. Do voleb v roce 1992 nastoupila jako součást Levého bloku spolu s Demokratickou levicí. Cílem této strany je socialismus, demokratická společnost svobodných, rovnoprávných občanů, společnost politicky a hospodářsky pluralitní, postavená na maximální občanské samosprávě, prosperující a sociálně spravedlivá, pečující o zachování a zlepšování životního prostředí, zabezpečující lidem důstojnou životní úroveň a prosazující bezpečnost a mír. Vychází z marxistické teorie otevřeného dialogu s mezinárodním komunistickým a levicovým hnutím. Usiluje o to, aby byla stranou masovou, která pracuje na základě kolektivnosti jednání a rozhodování, samosprávných principů a široké vnitrostranické demokracie. (KSČM, ©2020)

Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL)

Je jednou z nejstarších českých politických stran. Vznikla v lednu roku 1919 sloučením několika katolických stran, a do roku 1992 nesla název Československá strana lidová. V politickém životě vychází z odkazu evropské křesťanské kultury. Navazuje a rozvíjí humanitní a demokratické tradice naší společnosti. Hlásí se ke křesťanským hodnotám a antikomunismu. Je založena na ideálech svobody, spravedlnosti a solidarity. Odmítá jakékoliv formy ideologií, které vedou k totalitě. Je stranou konzervativní a demokratickou. Prosazuje sociálně tržní hospodářství. Respektuje právní řád, chrání důstojnost člověka, aktivně se podílí na budování zdravého a vyváženého životního stylu. (KDU-ČSL, ©2019)

Občanská demokratická strana (ODS)

Tato pravicová strana vznikla v dubnu roku 1991 rozpadem Občanského fóra. Je orientována jako liberálně-konzervativní. Cílem strany je, aby byla demokraticky utvářena,

s moderní evropskou strukturou, navazující na tradice evropské křesťanské civilizace, na humanitní a demokratické tradice 1. republiky, a také na zkušenosti současných západních demokracií. Stranou, která odmítá marxistickou a leninistickou ideologii ve všech jejích projevech a důsledcích a jejímž členům jsou cizí jakékoliv socializující a kolektivizující tendence v ekonomice i politice, jejíž členové budou aktivně spoluvytvářet soukromé vlastnictví a volný trh zboží, práce a myšlenek. Politickou stranou, jejíž sociální politika nepovede k rovnosti v přerozdělování, ale k rovnosti v příležitostech k uplatnění. (ODS, ©2020)

ANO 2011 (ANO)

Jedná se o české populistické politické hnutí, které v roce 2012 založil Andrej Babiš. Hnutí ANO 2011 navazuje na občanské sdružení Akce nespokojených občanů, které bylo založeno krátce před hnutím ANO na podzim roku 2011. V té době Andrej Babiš několikrát vystoupil ve sdělovacích prostředcích, ve kterých velmi kriticky hodnotil stav společnosti a silně kritizoval korupci. Hnutí se zaměřilo na voliče nespokojené s dosavadními etablovanými politickými subjekty. Mezi hlavní cíle ANO 2011 patří prosazení fungujícího státu a boj s korupcí. Deklarovaným cílem hnutí je zúčastňovat se voleb na všech úrovních a prosazovat více podpůrné prostředí pro podnikatele a živnostníky, odstranit korupci a politikaření a podpořit růst zaměstnanosti. Předseda Babiš, který je od počátku dominantní postavou hnutí, jej popsal jako „pravicovou stranu se sociálním cítěním“. Hnutí ANO 2011 bylo také zvoleno za člena Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE), která působí jako politický subjekt v rámci Evropské unie. Na sjezdu ANO 2011 v roce 2019 bylo hnutí definováno jako „catch all party“ – stranu pro všechny. Z hlediska stranické typologie je ANO 2011 řazeno mezi strany středo-pravého firemního typu, i když z hlediska programových cílů a programového prohlášení současné vlády s ČSSD za tiché podpory KSČM se dají vyzorovat atributy levicové politiky. (ANO 2011, ©2020)

Svoboda a přímá demokracie (SPD)

SPD je české politické hnutí, založené v první polovině roku 2015 poslanci Tomiem Okamurou a Radimem Fialou, kteří odešli po roztržce v poslaneckém klubu z hnutí Úsvit přímé demokracie. V programu hnutí dominuje vlastenectví (nacionalismus), projevující se zejména odporem k nelegální imigraci a islámu, a požadavek přímé demokracie ve formě

odvolatelnosti politiků, soudců a referend o důležitých otázkách. Zařazení strany na pravolevém spektru je diskutováno jako sporné a obtížně zařaditelné, neboť doleva se řadí „oslovováním ublížené části populace či zestátnění exekutorů“, zatímco napravo (radikálně napravo) „rétorikou proti takzvaným nepřizpůsobivým“. Často je hnutí charakterizováno jako populistické, radikální, nacionalistické nebo také autoritářské. Základními programovými cíli jsou prosazení přímé demokracie a odpovědnosti politiků do politického systému České republiky a důsledná obhajoba národních zájmů naší země, důsledné vystupování proti zvyšování daní a hájení zájmů občanů, kteří poctivě pracují nebo podnikají, zavedení obecného referenda včetně těch o mezinárodních otázkách, jako je vystoupení České republiky z Evropské unie. (BEZFAULU, ©2020)

Věci veřejné (VV)

Věci veřejné byla česká politická strana, která v období 2010 až 2012 participovala na vládě Petra Nečase. Zaregistrována jako strana byla však již v červenci 2002. Za skutečného lídra strany, byl médií do zvolení předsedou v roce 2013 považován podnikatel Vít Bárta. V červenci roku 2015 se politická strana Věci veřejné transformovala na spolek Věci veřejné. Důvodem transformace bylo, že straně chyběly peníze na provoz a její členové začínali postupně spolupracovat s jinými subjekty. Značka Věci veřejné však úplně nezmizela, nadále působí jako sdružení. Jednalo se o stranu firemního typu. Především před parlamentními volbami v roce 2010 se deklarovala jako strana přímé demokracie, vycházející ze spolupráce s registrovanými příznivci (tzv. „véčkaři“) a prosazující referenda. (Hloušek, 2012)

SNK Evropští demokraté (SNK ED)

SNK ED je česká politická strana, vzniklá v lednu roku 2006 podpisem slučovací smlouvy. Vznikla sloučením politického hnutí SNK sdružení nezávislých, které vzniklo v roce 2000 a strany Evropští demokraté, která vznikla v roce 2002. Třemi stěžejními cíli SNK ED jsou fungující stát, kvalitní život občanů, prosperující společnost, to vše s důrazem na evropskou integraci se vstupem do Eurozóny a přijetí Eura. Osobně se řadí v rámci svých stanov k pravému středu, hájí principy liberální parlamentní demokracie a společnosti otevřené uvnitř i navenek. Politicky nejvýznamnějšími představiteli na počátku éry SNK ED

byli Josef Zieleniec a Jan Kasl. V současné době této politické straně předsedá René Živný. (SNK-ED, ©2019)

PRO Zdraví a Sport (PRO ZS)

PRO ZS je české politické hnutí se zaměřením na sport, podporu zdraví a zdravý životní styl. Hnutí bylo založeno v roce 2013. Pozici místopředsedy hnutí zastávali bývalí sportovci v čele s gymnastkou Věrou Černou, krasobruslařem Reném Novotným, nebo mistrem světa v hokeji Robertem Kyselou. Z politických osobností to byl také bývalý liberecký hejtman Stanislav Eichler a někdejší provozní ředitel České televize Vladimír Karmazín. Současným předsedou hnutí je bývalý reprezentant a reprezentační trenér Zdeněk Kubec. V současné době se hnutí profiluje jako liberálně konzervativní s širokým koaličním potenciálem. Hnutí aktivně reaguje na aktuální politická témata. Hnutí je velmi úspěšné v komunální politice. V hlavních cílech jejich politického programu jsou zastoupena především témata sportu, zdraví obyvatel ve všech formách, systém a kvalita vzdělání, vytváření podmínek pro kvalitní využívání volného času, kvalitní a odborné řízení měst a obcí, klidný a spokojený život obyvatel. (PRO Zdraví a Sport, ©2019)

3.1.2 Lokální stranictví

Místní politika, lokální politické strany či místní spolky byly v české politické tradici vždy důležitou součástí politického života. V historii české společnosti byly často velmi důležité, protože jedině tak se mohl rozvíjet český politický život. Úroveň demokracie v lokální politice má velký význam pro celkovou stabilitu demokracie ve státě. Právě v lokální politice se mohou rozvinout a realizovat základní elementy demokracie, které jinak na národní úrovni zastupitelských demokracií mají velmi omezené možnosti projevu (Nosál, 2015).

Ačkoli je místní politika velmi důležitou složkou života občanů ve městě a přímo souvisí s každodenním životem místních občanů, nestojí lokální úroveň demokratického procesu přirozeně v centru pozornosti široké veřejnosti ani médií. Je zcela zastíněna národní politickou úrovní a také úrovní nadnárodní. Odtud pramení nebezpečí mechanického přenášení jevů, vztahů a interpretačních modelů z vyšších rovin politické vertikály na lokální politickou úroveň. Ve vyspělých demokratických státech se stalo obecným trendem

oslabování členských základů, a to představuje pro demokratický proces přinejmenším stejně závažný problém jako klesající účast občanů ve volbách. Mluvit o úpadku politických stran by však nebylo opodstatněné, neboť dochází k upevňování pozic politických stran, ovšem nikoli mezi občany, ale ve vztahu ke státní moci a veřejné správě. Z hlediska organizační stability jsou mezi jednotlivými typy volebních uskupení zásadní rozdíly. Zatímco politické strany a politická hnutí jsou objekty s určitou vývojovou spojitostí a organizační stabilitou (zejména z hlediska celostátní politiky), většina sdružení nezávislých kandidátů, nezávislí kandidáti, či dalších forem sdružení nebo koalic se vyznačuje proměnlivostí. Často jde o formace vzniklé ad hoc, které nemají organizační struktury a nedisponují mechanismy, které by zajišťovaly kontinuitu politického působení. Na lokální úrovni rozhodování se obecně politická kontinuita váže spíše na osobnosti nežli na politické subjekty. Na celostátní úrovni je kontinuita spojena spíše s organizacemi a strukturami. Zvláště ve venkovských obcích a menších městech se tak setkáváme s četnými změnami hlavních politických subjektů, aniž by se však měnily klíčové osobnosti na místní politické scéně (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010).

Poměrně důležitou skutečností na lokální úrovni je tvorba koalic. Zde můžeme spatřovat určité odlišnosti od celostátní politiky, přes obce větší velikosti, až po malé (venkovské) obce. „*U komunálních koalic je důležité jejich rozdělení na předvolební a povolební. Volební systém akumuluje odevzdané volební hlasy a subjekty předvolebních koalic se tak sami diskriminují – pragmatičtější je uzavřít před volbami nepsanou dohodu a postavit několik samostatných kandidátních listin*“ (Jüptner 2004).

Přes všechna tato úskalí je nutné si uvědomit, že lokální samosprávy jsou jedním z hybatelů místního rozvoje a tvoří důležitý článek v rozhodování o budoucnosti obce.

3.2 Komunální volby

3.2.1 Poměrný volební systém v ČR

V České republice se používá varianta listinných volebních systémů, a to ve volbách do Poslanecké sněmovny, ve volbách do krajských a obecních zastupitelstev i ve volbách do Evropského parlamentu. Pro případ voleb do obecních zastupitelstev, tedy na lokální úrovni je třeba připomenout počátek používání listinných poměrných systémů, který je úzce spjat s rozvojem reprezentativní demokracie, rozšiřováním volebního práva a rozvojem masových

politických stran na konci 19. století. Jako významný faktor vzniku působila nutnost zajistit ochranu menšin (ať už definovaných teritoriálně, sociálně, nábožensky, či etnicky). Pro tyto účely se nevhodně ukázaly varianty většinového volebního systému. Naopak prostředkem, který byl schopen zajistit dostatečnou reprezentaci minorit, se staly různé varianty listinných poměrných volebních systémů (Chytilík, Šedo, Lebeda a Čaloud, 2009).

Pro systémy poměrné neboli systémy poměrného zastoupení či proporcionální (proporční) systémy je charakteristická snaha, aby se ve voleném orgánu objevila co nejvěrněji celá škála politického spektra v závislosti na přízni voličů – jsou vyloučeny disproporce mezi volebními výsledky a obsazením voleného orgánu. Jinými slovy lze říci, že všechny hlasy voličů se odráží na složení voleného zastupitelského sboru a žádný hlas tedy „nepropadá“. To vede ve volebních obvodech s jednou dominantní stranou k motivaci k účasti ve volbách. Ve volebním systému poměrného zastoupení se nejčastěji používají stranické kandidátky. Křesla v zastupitelském orgánu se přidělují ve stejném poměru, v jakém je zisk hlasů politických stran. Poměrný volební systém je definován prostřednictvím tzv. proměnných, kterými lze jejich výstupy a vlastnosti utvářet a ovlivňovat. Mezi hlavní proměnné poměrných listinných volebních systémů patří:

- velikost volebního obvodu,
- volební formule, tedy matematický postup, který je používán pro převod hlasů na mandáty, v České republice se používá D'Hondtova metoda, která zvýhodňuje strany s velkým ziskem hlasů, je však nejrozšířenější volební formulí poměrných volebních systémů,
- existence a výše uzavírací klauzule v České republice 5 %,
- počet a charakter úrovní, na nichž probíhá distribuce mandátů (Chytilík, Šedo, Lebeda a Čaloud, 2009).

Výhody systému lze spatřovat v přenášení vůle voličů (vůle obyvatelstva i jeho menšin) do politického systému a umožňuje určit rozložení politických sil. Ulehčuje vytváření nových politických stran. Nevýhodou je, že volič volí kandidátské listiny. Politická moc se tříští, často vzniká koaliční vláda, která není stabilní. Sepjetí poslance s volebním obvodem není tak silné, při rozhodování se řídí více stranickými zájmy.

3.2.2 Charakteristika Zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšším orgánem obce. Zastupitelstvo obce je složeno ze svých zvolených zástupců jednotlivých politických stran, případně nezávislých kandidátů, kteří jsou zvoleni na dobu 4 let. Zastupitelstvo obce se schází čtvrtletně, častější svolávání obecního zastupitelstva není výjimkou. V tomto případě mluvíme o mimořádné schůzi obecního zastupitelstva, jež se svolává za účelem nahodile vzniklých situací, např. důležitá rozpočtová opatření, mimořádné situace atd. Členové zastupitelstva ze svých řad zvolí obecní radu a starostu (primátora). Jednání zastupitelstva jsou veřejná. Počet členů zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel obce. Malé obce mají pouze 5 členů zastupitelstva, obce do 3 000 obyvatel mají 7 - 15 členů zastupitelstva a zastupitelstva ve statutárních městech mají 50 - 70 členů. Zastupitelstvo musí své záměry zveřejnit na vývěskách či jiným způsobem. Zastupitelstvo má za úkol stanovit program rozvoje obce a rozpočet obce. Schvaluje vydávání emisí komunálních cenných papírů, zřízení rozpočtových a příspěvkových organizací, obecně závazné vyhlášky, čestné občanství, nabytí a převod majetku obce, bezúplatné převody peněžních prostředků, převody movitých věcí. Rozhoduje o převodu vlastnických práv nemovitostí, o předání a pronájmu majetku. Je zřizovatelem organizací (základních škol, komunálních dopravních podniků, organizací vytvořených za účelem podnikání a dosažení zisku), je také zřizovatelem obecní policie a integrovaného záchranného systému obce.

Zastupitelstvo dále zřizuje výbory, které jsou jeho orgánem. Může to být například výbor finanční, kontrolní, zaměstnanosti, dopravy nebo školství. Tyto výbory předkládají obecnímu zastupitelstvu návrhy a stanoviska. Počet členů jednotlivých výborů je lichý. Výbor by měl být nejméně pětičlenný. Výbory se schází dle potřeby.

Obecní rada je podřízená obecnímu zastupitelstvu a předkládá zprávy o své činnosti. Počet členů obecní rady je lichý, tvoří maximálně třetinu počtu zastupitelů v obci. Jednání obecní rady jsou neveřejná. Obecní rada projednává a zabezpečuje hospodaření obce, stanovuje plat starostovi a místostarostům, řídí činnost komisí, kontroluje činnost orgánů, které sama zřídila, ukládá sankce a pokuty, projednává připomínky a petice občanů.

Komise jsou výkonné orgány obce, jejichž počet a skladba není ničím vymezena. Počet komisí je závislý na počtu obyvatel obce, na pravomoci a na působnosti obecní samosprávy. Komise se nazývají v různých obcích různě, ale ve své podstatě plní stejnou úlohu. Jsou to například komise přestupková, kulturní, dopravní, povodňová a další.

Starosta je představitelem obce, který ji zastupuje navenek. Je odpovědný zastupitelstvu obce, řídí jednání obecního zastupitelstva a řídí schůze obecní rady. Může pozastavit usnesení obecní rady, podepisuje obecní vyhlášky. (Zákon č. 128/2000 Sb. – Zákon o obcích)

3.2.3 Průběh voleb do Zastupitelstva obce

Volby do zastupitelstev obcí vyhlašuje prezident republiky svým rozhodnutím. Volby do zastupitelstev obcí se konají vždy ve dvou po sobě jdoucích kalendářních dnech, v pátek od 14 hod do 22 hod a v sobotu od 8 hod do 14 hod. Voličem je občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Voličem je také státní občan jiného státu, který nejpozději druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let, je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu a jemuž právo volit přiznává mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv. V současné době je takovou mezinárodní smlouvou Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii. Občané členských států Evropské unie, kteří splňují podmínky pro přiznání volebního práva, mají právo, pokud požádali o zápis do dodatku stálého seznamu voličů, hlasovat ve volbách do zastupitelstva obce. Voliči jsou o době a místě konání voleb v obci informováni oznámením starosty obce, nejpozději patnáct dnů přede dnem voleb. Je-li na území obce zřízeno více volebních okrsků, starosta obce uvede, které části obce náleží do jednotlivých volebních okrsků, a oznámení zveřejní na území každého z nich. V oznámení jsou uvedeny adresy volebních místností. Ve volební místnosti bude na viditelném místě vyvěšen hlasovací lístek označený nápisem “vzor”, prohlášení kandidáta o vzdání se kandidatury nebo zmocněnce o odvolání kandidáta, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb. Při zjišťování výsledků voleb se k hlasům odevzdaným pro takového kandidáta nepřihlíží, dále případná informace o tiskových chybách na hlasovacím lístku s uvedením správného údaje. Volební místnost musí být pro každý volební okrsek vybavena zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí. Volič po příchodu do volební místnosti prokáže okrskové volební komisi svou totožnost a státní občanství České republiky platným občanským

průkazem nebo platným cestovním pasem České republiky. Je nezbytné, aby volič měl u sebe potřebné doklady. Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky, nebude mu hlasování umožněno. Po záznamu ve výpisu ze stálého seznamu voličů (nebo z dodatku ze stálého seznamu voličů) obdrží volič od okrskové volební komise prázdnou úřední obálku opatřenou příslušným razítkem. Hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva obce může být vytištěn oboustranně. V záhlaví každého hlasovacího lístku je uveden název obce a počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen. Kandidáti každé volební strany jsou uvedeni na společném hlasovacím lístku v pořadí určeném volební stranou, a to v samostatných zarámovaných sloupcích umístěných vedle sebe, není-li to pro počet volebních stran možné, pokračují sloupce v následující řadě, případně na druhé straně hlasovacího lístku. Volební stranou může být politická strana, politické hnutí, jejich koalice, nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, individuálně kandidující nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů. Údaj o členství jednotlivých kandidátů v politických stranách nebo politických hnutích je na hlasovacím lístku uveden zkratkou. Pro informaci voličů budou na zadní straně informace doručované voličům společně s hlasovacími lístky uvedeny tyto zkratky s úplnými názvy. Hlasovací lístek je na konci textu opatřen otiskem razítka obecního úřadu, který plní pro danou obec funkci registračního úřadu. Hlasovací lístky jsou starostou obce distribuovány voličům nejpozději tři dny přede dnem voleb. V případě, že dojde k poškození nebo ztrátě hlasovacího lístku, může volič ve volební místnosti požádat okrskovou volební komisi o jiný hlasovací lístek. Po obdržení úřední obálky, případně hlasovacího lístku, vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků. Pokud se volič neodebere do tohoto prostoru, nebude mu hlasování umožněno. V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků volič může hlasovací lístek upravit jedním z uvedených způsobů. Označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce před názvem volební strany pouze jednu volební stranu. Tím je dán hlas kandidátům této volební strany v pořadí dle hlasovacího lístku v počtu, kolik činí počet členů zastupitelstva obce, který má být v obci volen. Pokud by byla označena tímto způsobem více než jedna volební strana, byl by takový hlas neplatný. Označit v rámečcích před jmény kandidátů křížkem toho kandidáta, pro kterého hlasuje, a to z kterékoli volební strany, nejvýše však tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno. Počet členů zastupitelstva, který má být v obci zvolen, je uveden v záhlaví hlasovacího lístku. Pokud by bylo označeno tímto způsobem více kandidátů, než je stanovený počet, byl by

takový hlas neplatný. Kromě toho lze oba způsoby, popsané v předchozích bodech, kombinovat, a to tak, že lze označit křížkem jednu volební stranu a dále v rámečku před jménem kandidáta další kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany. V tomto případě je dán hlas jednotlivě označeným kandidátům. Z označené volební strany je dán hlas podle pořadí na hlasovacím lístku pouze tolika kandidátům, kolik zbývá do počtu volených členů zastupitelstva obce. Pokud má být voleno např. jedenáct členů zastupitelstva a je označena volební strana s jedenácti kandidáty, a kromě toho pět kandidátů individuálně ze sloupců dalších volebních stran, je dáno označené volební straně šest hlasů, a to pro kandidáty na prvních šesti místech. Pokud by byla tímto způsobem označena více než jedna volební strana nebo více kandidátů, než je stanovený počet, byl by takový hlas neplatný. Po úpravě vloží volič hlasovací lístek do úřední obálky. Pokud volič neoznačí na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta, hlasovací lístek nevloží do úřední obálky, hlasovací lístek přetrhne nebo vloží do úřední obálky několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva, je jeho hlas neplatný. Po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacího lístku hlasuje volič tak, že úřední obálku vloží před okrskovou volební komisi do volební schránky. Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu, anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit a vložit do úřední obálky, a popřípadě i úřední obálku vložit do volební schránky. Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních, důvodů obecní úřad a ve dnech voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, avšak pouze v územním obvodu stálého volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě vyšle okrsková volební komise k voliči dva své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování. Hlasování voličů zapsaných ve zvláštních seznamech voličů vedených zastupitelským nebo konzulárním úřadem České republiky, není při volbách do zastupitelstev obcí možné. Zvláštní seznamy voličů vedou zastupitelské úřady na základě bydliště voliče v zahraničí, který z tohoto titulu o zápis požádal, a mají proto povahu stálého seznamu voličů. Vzhledem k tomu, že volič může v daných volbách hlasovat pouze jednou, může být veden pouze v jednom stálém seznamu voličů. V důsledku svého

zápisu do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem byl volič vyškrtnut ze stálého seznamu voličů vedeného obecním úřadem. K tomu, aby byl volič opětovně zapsán ve stálém seznamu voličů vedeném obecním úřadem v místě jeho trvalého pobytu na území České republiky, musí požádat o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů příslušný zastupitelský úřad a o tomto vyškrtnutí předložit obecnímu úřadu potvrzení, popř. toto potvrzení předložit v den voleb okrskové volební komisi. Platná právní úprava v případě voleb do zastupitelstev obcí neupravuje institut voličských průkazů a dosud ani možnost hlasování předem do úschovy nebo korespondenčního hlasování. (Zákon č. 491/2001 Sb. – Zákon o volbách do zastupitelstev obcí)

4 Praktická část

4.1 Socioekonomické charakteristiky města

4.1.1 Charakteristika města Rýmařov

Město Rýmařov je nejzápadnějším městem v Moravskoslezském kraji. V rámci územně-správního členění spadá do okresu Bruntál a je tzv. obcí III. stupně, tedy obcí s rozšířenou působností (ORP). Leží na okraji chráněné krajinné oblasti Jeseníky. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1351. V roce 1406 se Rýmařov stal městem. Město nabízí občanům veškerou občanskou vybavenost. Je zde knihovna, kino, muzeum, galerie, divadlo, kulturní zařízení a mnoho dalšího. Nabízí také poměrně velké množství historických památek. Nachází se v nadmořské výšce 590 m. n. m. Území se organizačně dělí na 7 místních částí a 7 katastrálních území. V Rýmařově žilo 8 247 obyvatel k 1. 1. 2019. Podle počtu obyvatel je tedy za Krnovem a Bruntálem třetí nejlidnatější město okresu Bruntál. Od krajského města Ostravy je vzdálené 86,4 km a od Olomouce 48,8 km. (Rýmařov, ©2019)

Obrázek č.: 1

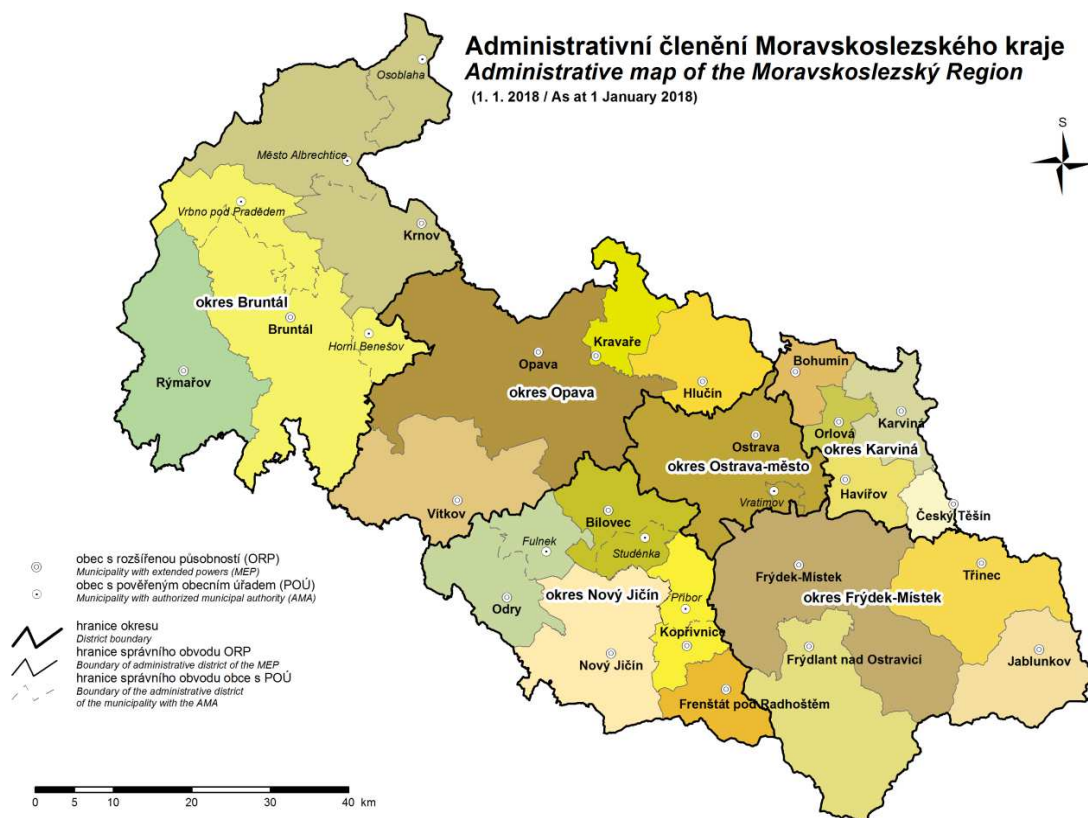
Název obrázku: Znak města Rýmařov

Zdroj: (Rýmařov, ©2019)

Obrázek č.: 2

Název obrázku: Administrativní členění Moravskoslezského kraje

Zdroj: (ČSÚ, ©2018)

4.1.2 Obyvatelstvo

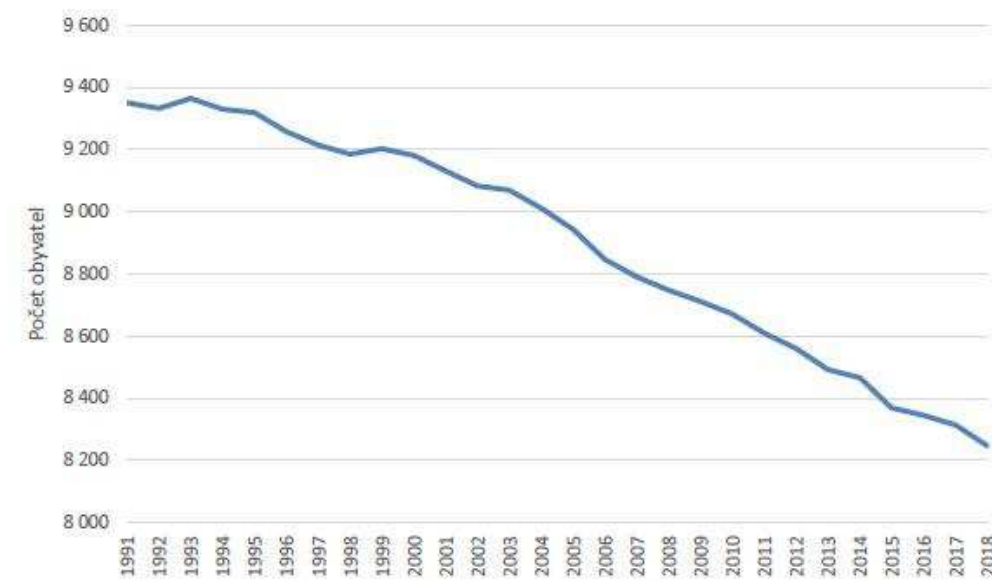
Podle Českého statistického úřadu k 1. lednu 2019 mělo město Rýmařov 8 247 trvale žijících obyvatel. Z toho tvořili muži 4 068 osob (tj. 49,3 %) a ženy 4 179 osob (tj. 50,7 %). Průměrný věk všech obyvatel města činil 44 let. Z hlediska vývoje počtu a pohybu obyvatel se Rýmařov potýká s dlouhodobým úbytkem obyvatel. Ještě na konci roku 1991 měl 9 350 obyvatel. Krátce předtím se osamostatnily obce Stará Ves a Malá Štáhle, které byly k Rýmařovu připojeny na začátku 80. let 20. století. Kolem roku 2000 se počet obyvatel pohyboval kolem 9 200 osob a v novém tisíciletí úbytek ještě zrychlil, k čemuž přispěl i nepříznivý socioekonomický vývoj v souvislosti s globální ekonomickou recesí, která se nejvýrazněji projevila v letech 2008 až 2010. Na konci roku 2018 tedy ve městě žilo již pouze 8 247 osob. Za posledních třicet let tak město ztratilo více než desetinu svých obyvatel. Pokles počtu obyvatel se uskutečnil jak přirozeným způsobem (procesy rození a

umírání), tak migrací (procesy přistěhování a vystěhování). Mnohem významnějším procesem pro úbytek obyvatel byla a stále je migrace obyvatel, kdy počty vystěhovaných přesahovaly ve všech čtyřletých obdobích počty přistěhovaných (hrubá míra migračního salda tak byla vždy záporná). Vysoká intenzita vystěhovaných (tj. výrazně záporné migrační saldo) byla zaznamenána zaprvé hned na počátku 90. let 20. století, tedy těsně po konci centrálně plánovaného hospodářství, zadruhé pak mezi lety 2003 a 2010 (zejména v závěru tohoto období se projevovala globální ekonomická recese). V případě přirozeného přírůstku (narození vs. zemřelí) panovala ve sledovaném období odlišná situace, i když i ta se pozvolna zhoršovala. Do roku 2010 totiž převyšovaly počty narozených osob ve městě počty zemřelých, takže hrubá míra přirozeného přírůstku byla kladná (na počátku 90. let, v období 1991 až 1994, dokonce dosáhla + 17,5 ‰). V polovině 90. let se počty narozených a zemřelých vyrovnaly, ale stále mírně převyšovali narození. Zlom nastal po roce 2010, kdy zemřelí začali převyšovat narozené a tento nepoměr se i nadále zvyšuje. To je mimo jiné dáno i věkovou skladbou obyvatel, kdy mladí lidé z města odcházejí a senioři naopak zůstávají. Důležitá je také lokalita, kam lidé odcházejí. V řadě měst Česka byla po roce 2000 zaznamenána tzv. suburbanizace. Tedy, že se lidé stěhují do okrajových částí měst (často venkovského/vesnického charakteru), nebo do obcí v těsném zázemí měst. Hledají raději bydlení v rodinných domech, blízkost přírody či klidnější a bezpečnější život. Za prací, do škol a za službami však stále do města dojíždějí a v regionu tak zůstávají. To se však v Rýmařově neděje, jelikož okolní obce zvýšení počtu obyvatel, ani výraznější bytovou výstavbu nevykazují. Právě naopak, pokles počtu obyvatel je v okolních obcích mnohdy výraznější než v samotném Rýmařově (Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město či Jiříkov). Lze tak hovořit nejen o vylidňujícím se městě, ale též o vylidňujícím se regionu. Lidé tak z Rýmařovska odcházejí do jiných regionů, centrálněji položených a ekonomicky silnějších. Typickým příkladem je odchod na vysokoškolská studia, po jejichž absolvování se už na Rýmařovsko nevracejí. Situaci dále zhoršuje rozdíl mezi trvalým a obvyklým (skutečným) bydlištěm, kdy má řada obyvatel v Rýmařově trvalý pobyt, ale fakticky již ve městě nežijí. Počet těchto osob se těžko kvantifikuje, poslední věrohodnější údaj poskytl sčítání lidu 2011, kdy v době sčítání (tj. 26. 3. 2011) hlásilo trvalý pobyt v Rýmařově 8 601 osob, zatímco obvyklý pobyt byl 8 195 osob. Rozdíl tedy činil 406 osob, což představovalo necelých 5 % obyvatel města. Lze předpokládat, že se tento rozdíl v dalších letech ještě

prohloubil a také to, že část obyvatel se ani v rámci sčítání lidu k jinému obvyklému bydlišti nepřiznává. (Rýmařov: Strategický plán rozvoje města do roku 2030, ©2020)

Graf č.: 1

Název grafu: Vývoj počtu obyvatel města Rýmařov v letech 1991 - 2018

Zdroj: (ČSÚ: Databáze demografických údajů za obce ČR, ©2019)

4.1.3 Ekonomika

4.1.3.1 Ekonomika a zaměstnanost

Pro rozvoj města je důležitá pozitivní ekonomická situace. Rýmařov, případně širší region Rýmařovska, se nachází ve spíše periferním území České republiky, což má negativní vliv na jeho hospodářství. Severní Morava navíc od poloviny 90. let 20. století patří k ekonomicky slabším, často strukturálně postiženým oblastem České republiky. Podle sčítání lidu z roku 2011 žilo ve městě Rýmařov 3 884 ekonomicky aktivních obyvatel, což je součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob. Při přepočtu na obyvatele ve věku 15 až 64 let lze zjistit míru ekonomické aktivity, a to 67,3 %. To znamená, že zhruba dvě třetiny obyvatel v produktivním věku jsou ekonomicky aktivní (zbytek tvoří zejména žáci a studenti a lidé v předčasném nebo starobním důchodu). Obdobně lze konstatovat, že bylo zjištěno 3 311 zaměstnaných obyvatel, což při přepočtu na obyvatele ve věku 15 až 64 let, znamená míru zaměstnanosti ve výši 57,4 % (oproti míře ekonomické aktivity je vždy nižší, jelikož

nezahrnuje nezaměstnané). Další neméně významnou charakteristikou je struktura zaměstnaných obyvatel podle odvětví ekonomické činnosti. V rámci sčítání lidu 2011 bylo uvedeno z 3 311 zaměstnaných obyvatel odvětví, v němž pracují, 2 856 obyvatel (zbytek osob tento údaj nesdělil). Z těchto údajů vyplývá, že 4,3 % zaměstnaných pracovalo v zemědělství, lesnictví a rybolovu a dalších 46,3 % zaměstnaných v průmyslu a stavebnictví. Dohromady tedy ve výrobních sektorech pracovalo 50,6 % zaměstnaných a mírně tak převyšovaly zaměstnané ve službách – 49,4 %. Rýmařov tedy i nadále zůstává městem s výrazným zastoupením průmyslu a stavebnictví, což je dáno největšími zaměstnavateli ve městě. V rámci sektoru služeb, který je považován za nejprogresivnější složku hospodářství, byla nejvyšší zaměstnanost zjištěna v odvětvích velkoobchodu a maloobchodu (8,7 %), zdravotní a sociální péče 8,3 % a vzdělávání 7,4 %. I když patří Rýmařov dlouhodobě k městům s vysokou nezaměstnaností oproti průměru České republiky, pozitivní skutečností je, že příznivá ekonomická situace v Česku a ve světě se projevuje i ve městě. Jestliže ještě na konci roku 2014 činil podíl nezaměstnaných osob (tj. podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let) téměř 11 %, tak na konci roku 2018 to bylo již jen 4,2 %, tedy více než poloviční pokles. Podobným způsobem se též vyvíjela míra dlouhodobé nezaměstnanosti, kdy za dlouhodobě nezaměstnané jsou považováni uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci Úřadu práce ČR déle než 1 rok. Na konci roku 2014 byla jejich míra nezaměstnanosti 5,7 %, zatímco o čtyři roky později pouze 1,2 %. Zlepšující se ekonomická situace je patrná i z dalších ukazatelů trhu práce. Jedná se především o počet zaměstnaných osob ve městě (též počet obsazených pracovních míst). V letech 2014 až 2016 to bylo mezi 2 700 a 2 800 zaměstnaných osob, ale již v roce 2017 tato hodnota činila 3 074 osob. Rok 2018 sice znamenal mírné snížení na 2 849 míst, stále se však jedná o vyšší hodnotu oproti předchozím rokům. (Rýmařov: Strategický plán rozvoje města do roku 2030, ©2020)

4.1.3.2 Ekonomika a rozvoj

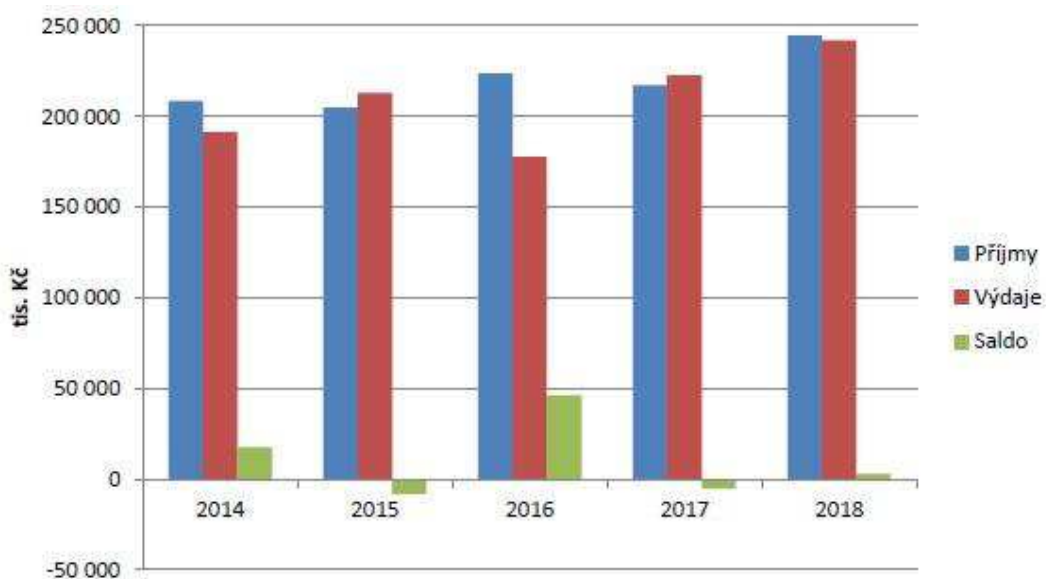
Město Rýmařov disponuje územním plánem z prosince roku 2012, který určuje prostorové a funkční využití prostoru. Tento dokument můžeme považovat za základní dokument pro rozvoj města v souvislosti s územními potřebami. K usměrňování rozvoje ve vybraných částech města využívá město regulační plány, či územní studie. Pro projektové

řízení s cílem získat dotační zdroje město využívá tzv. integrovaný dokument. Nové vedení města také nechalo koncem roku 2019 zpracovat poměrně významný dokument budoucnosti „Strategický plán rozvoje města do roku 2030.“ Základním dokumentem pro hospodaření města je městský rozpočet, který je každoročně schvalován zastupitelstvem města Rýmařov a který odráží základní priority rozvoje města. Město Rýmařov pravidelně tvoří i rozpočtový výhled na následující čtyři roky. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů, dlouhodobě plánovaných záměrů, přijatých závazků a odhadu finančních zdrojů. Jedná se o pomocný nástroj pro střednědobé plánování rozvoje města. Ve městě Rýmařov se v posledních 5 letech střídaly roky s přebytkovými, deficitními a vyrovnanými rozpočty. Celkově v letech 2014 - 2018 dosáhl Rýmařov přebytku více než 52 milionů korun, který byl použit převážně na úhradu dlouhodobě půjčených prostředků a tvorbu rezerv na běžném účtu. Nejvyšší schodek lze zaznamenat v roce 2015 (více než 8 milionů). Výrazný přebytek se naopak povedl hned v roce následujícím (více než 46 milionů). Deficit byl krytý zejména z rezerv na běžném účtu a dlouhodobě přijatými půjčenými prostředky. Mezi organizace, které jsou pravidelně navázány na rozpočet, patří zejména rozpočtové, příspěvkové a jiné organizace města. V Rýmařově se jedná zejména o mateřskou a základní školu, středisko volného času, muzeum, knihovnu, městské služby, správu bytového a nebytového fondu a dodavatele tepla a teplé vody. Daňové příjmy města v absolutní výši postupně rostou. Pozitivní vývoj je dán především novým rozpočtovým určením daní a pozitivním vývojem ekonomiky České republiky, který zvýšil příjmy ze sdílených daní. Kapitálové příjmy související s prodejem majetku jsou v posledních 5 letech téměř nulové. Nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2018 (3,2 milionu), naopak nejnižší byly ve sledovaném období v roce 2017 (0,8 milionu). Nedaňové příjmy tvořené zejména místními poplatky stanovené vyhláškou, poplatky za pronájem majetku města a úroky byly po sledované období stabilní a pohybovaly se okolo hranice 50 - 60 milionů ročně. Největší výkyvy lze pozorovat u přijatých transferů, které souvisí s úspěšností získávání nenárokových investičních dotací. Nejvyšší byly v roce 2016 (46,6 milionu), to tvořily 21 % rozpočtu, naopak nejmenší byly v roce 2017 (13,4 milionu), kdy tvořily 11 % rozpočtu. Běžné výdaje související s běžným chodem města postupně rostly. Od 136,7 milionu Kč v roce 2014 až k 160,0 milionu Kč v roce 2018. Kapitálové výdaje tvořené zejména investičními akcemi byly nejvyšší v roce 2018, činily téměř 82 milionů (34 % rozpočtu), což souviselo s většími investičními akcemi. Naopak nejnižší hodnoty dosáhly v roce 2016 (necelých 35 milionů; 20 % rozpočtu).

Účelové členění výdajů napovídá o tematických oblastech, na které město každoročně vynakládá finanční prostředky. Dlouhodobě nejvýznamnější položkou jsou výdaje na samosprávu a státní správu (chod celého úřadu – v případě státní správy v přenesené působnosti jsou výdaje kryty příspěvkem státu) a rozvoj bydlení a bytové hospodářství (výdaje na bydlení jsou plně financovány z nájemného vybraného společností BYTERM RÝMAŘOV). V období 2014 - 2018 se významně zvýšil podíl výdajů v oblasti školství, naopak se snížil v oblasti dopravy. Úspěšnost při získávání nenárokových dotací na investiční akce byla nejvyšší v roce 2016, kdy se povedlo získat více než 28,5 milionů korun. Naopak nejmenší byly přijaté investiční transfery hned v následujícím roce 2017, kdy činily necelé 3 miliony. (Rýmařov: Strategický plán rozvoje města do roku 2030, ©2020)

Graf č.: 2

Název grafu: Vývoj rozpočtu města Rýmařov v letech 2014 – 2018

Zdroj: (GaREP, ©2019)

4.1.4 Doprava

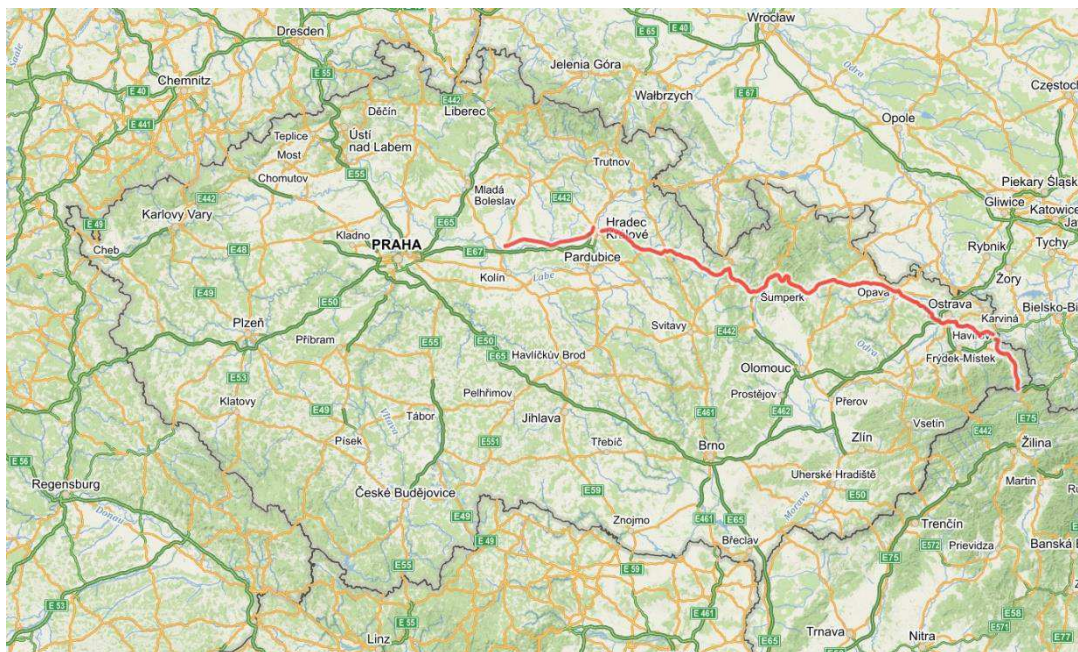
Dopravní infrastrukturu města Rýmařova ovlivňuje zejména fakt, že skrze město prochází silnice I/11, která je vozovkou I. třídy v rámci České republiky, a to v celkové délce 308 km, spojující města Hradec Králové, Šumperk, Opava, Ostrava a Havířov, pokračující na Slovensko. Je nejpřímější páteřní komunikací ve směru západ – východ České republiky.

Jedná se o nejdelší vozovku první třídy v České republice. Jako druhou významnou vozovku procházející Rýmařovem, lze považovat silnici II/445, která je vozovkou II. třídy. Vede ze Šternberka ke hraničnímu přechodu Zlaté Hory - Konradów. Je dlouhá 74,5 km. Prochází dvěma kraji a třemi okresy.

Do města byla zavedena také železniční trať, a to již roku 1878. Pro Rýmařov doposud byla využívána pro osobní i nákladní železniční přepravu a velmi důležité spojení na železniční uzel ve Valšově s návazností na směr Bruntál - Krnov - Opava - Ostrava a v druhém směru na město Olomouc. V souvislosti s již zmiňovanými silnicemi, a v souladu s dopravní obslužností, celkem obstojně ve městě fungují autobusové spoje ve všech směrech, a to na Šumperk, Opavu, Ostravu i Olomouc, což je pro obyvatele města, kteří používají hromadné dopravní prostředky dálkových autobusových linek, důležité spojení se světem. Uspokojivě také fungují příměstské dopravní linky, které dopravují obyvatelstvo Rýmařova do okolních obcí, zejména pak do zaměstnání v nedalekém Bruntále, Břidličné, Uničově a Mohelnici, což platí v obou směrech. (Dálnice-silnice, ©2020)

Obrázek č.: 3

Název obrázku: Silnice I/11

Zdroj: (Dálnice-silnice, ©2020)

4.1.5 Školství

Ve Městě Rýmařov jsou všechny typy škol a školských zařízení od předškolního vzdělávacího zařízení přes školu základní, základní uměleckou až po střední školu, s ohledem na velikost města. K optimalizaci všech typů škol docházelo postupně, v souvislosti s vývojem počtu obyvatel, s politickými rozhodnutími na místní úrovni a v neposlední řadě politickými rozhodnutími obecného charakteru na úrovni kraje, či státu. Rýmařov měl v minulosti vždy dvě základní školy, avšak od 1. 9. 2005 došlo politickým rozhodnutím na obecní úrovni ke sloučení těchto škol v jednu instituci (Bruntálský deník, ©2006). Od školního roku 2013/2014 byla v rámci optimalizace středních škol v Moravskoslezském kraji, s rozhodnutím krajských radních, sloučena Střední škola Rýmařov, která měla převážně učňovské obory, s Gymnáziem Rýmařov v jednu střední školu. Po vzoru této školy, byly od 1. 1. 2016 následně sloučeny také čtyři mateřské školy v Rýmařově. Rozhodnutím zastupitelstva obce z nich vznikla jedna velká mateřská škola. Klady a zápory těchto sloučení jsou však víc než nad rámec této diplomové práce. (Rýmařov, ©2019)

4.1.5.1 Předškolní a základní vzdělávání

V Rýmařově se nachází, jak již bylo výše zmíněno, 1 mateřská škola se 4 odloučenými pracovišti, jež mají každé svoji budovu se zahradou o celkové kapacitě 254 dětí předškolního věku. V Rýmařově je 1 základní škola disponující celkovou kapacitou 1410 žáků základního vzdělávání. Škole slouží 4 budovy, 4 tělocvičny a školní jídelna s družinou (ZŠ Rýmařov ©2019). Kromě základní školy sídlí v Rýmařově i Základní umělecká škola, a to ve dvou budovách s celkovou kapacitou 440 žáků. Mimo základních a středních škol působí v Rýmařově i Základní škola pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jejímž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Tato škola má kapacitu 110 žáků, většinou s mentálním postižením, různými kombinovanými vadami nebo žáků postižených autismem. V Rýmařově je také provozováno Středisko volného času pro děti a jejich mimoškolní aktivity, jehož součástí je i dětská herna „Sluníčko“ pro děti, které ještě nedosáhli předškolního věku. (Rýmařov, ©2019)

4.1.5.2 Střední vzdělávání

Rýmařov má v současné době nabídku středních škol omezenou pouze do jedné sloučené střední školy. Ještě v roce 2018 byla ve městě Soukromá střední odborná škola Prima s.r.o., která nabízela 2 studijní obory s maturitou a disponovala vlastním domovem mládeže. Od školního roku 2018/2019 převzalo i tuto školu rýmařovské gymnázium, které má v současnosti 3 maturitní obory, z toho dva gymnaziální a 3 učební obory. Vyučuje se na třech budovách a jedné tělocvičně. Dále disponuje dvěma domovy mládeže a jednou školní jídelnou. Její úplný název zní Gymnázium a střední odborná škola Rýmařov.

4.1.6 Bydlení

Bydlení často úzce souvisí s vývojem počtu obyvatel. Obecně lze říci, že tam, kde probíhá výstavba bytů, či rodinných domů, také narůstá počet obyvatel. Rovněž lze určit vazbu mezi prosperitou města a bytovou výstavbou, jelikož lidé chtějí žít a bydlet v oblastech, kde se dobře daří. V letech 1999 až 2018 (tedy během 20 let) bylo v Rýmařově postaveno celkem 327 bytů. Jejich výstavba však byla rozložena nerovnoměrně. V letech 1999 až 2008 probíhala výraznější výstavba a v letech 2009 až 2018 (během a po globální ekonomické recesi) výstavba výrazně nižší. Tuto skutečnost lze vyjádřit ukazatelem intenzity bytové výstavby, který se definuje jako počet dokončených bytů za určité období na 1 000 obyvatel středního stavu. V případě Rýmařova to bylo v letech 1999 až 2003 nejprve 10,5 ‰, následně v letech 2004 až 2008 pak 18,0 ‰, zatímco v letech 2009 až 2013 už jen 4,4 ‰ a v letech 2014 až 2018 dokonce pouze 3,9 ‰. Zmenšující se počet obyvatel a výrazné množství vystěhovalých snižují tlak na novou výstavbu. Při struktuře obydlého bytového fondu, tak při sčítání lidu v roce 2011 bylo evidováno 3 428 obydlých bytů. Z toho připadaly dvě třetiny bytů na bytové domy a zbývající jedna třetina na rodinné domy (ostatní budovy představovaly zanedbatelnou část). Nejvíce obydlých bytů bylo vykázáno jakožto nájemní (41,9 ‰), což je nadprůměrná hodnota při srovnání s obdobně velkými městy. Druhé místo obsadily byty ve vlastním domě (26,7 ‰), kdy se jednalo téměř výhradně o rodinné domy. Zhruba rovnocenný byl podíl družstevních bytů (11,7 ‰) a bytů v osobním vlastnictví (11,0 ‰). Hlavní příčinou vysokého podílu nájemního bydlení je rozsáhlý bytový fond v majetku města. Město vlastnilo v roce 2019 celkem 1264 bytů. Všechny byty jsou

obydlené. Město má 3 domy s pečovatelskou službou s celkem 61 bytovými jednotkami. (Rýmařov: Strategický plán rozvoje města do roku 2030, ©2020)

Tabulka č.: 1

Název tabulky: Struktura obydlého bytového fondu ve městě Rýmařov k 26. 3. 2011

Charakteristika		Obydlené byty		Osoby	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Celkem		3 428	100,0	8 135	100,0
Typ domu	rodinné domy	1 139	33,2	3 143	38,6
	bytové domy	2 262	66,0	4 992	61,4
	ostatní budovy	27	0,8	0	0,0
Právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	914	26,7	2 601	32,0
	v osobním vlastnictví	378	11,0	864	10,6
	nájemní	1 435	41,9	3 095	38,0
	družstevní	401	11,7	951	11,7

Zdroj: (ČSÚ: Sčítání lidu, domů a bytů, ©2011)

4.1.7 Zdravotnictví a sociální péče

Nejvýznamnějším zdravotnickým zařízením v Rýmařově je Podhorská nemocnice a.s., která ale prošla v 90 letech dramatickým obdobím, a tak v současné době disponuje jen možností ambulantních ošetření. Ostatní medicínské obory, jakými jsou chirurgie, interna a rehabilitace a jejich lůžkové části jsou v nedalekém Bruntále, a to v nemocnici se stejným názvem i majitelem. Dalším stěžejním zařízením sdružujícím ambulantní péči v Rýmařově je Dům zdraví, s.r.o. v jehož prostorách vykonávají privátní praxi ostatní lékaři zejména v oborech všeobecného a dětského lékařství, stomatologii, alergologii, ORL, očního a kožního lékařství.

Oproti neuspokojivé situaci v oblasti zdravotnictví stojí poměrně slušná síť sociálních služeb ve městě. Prostřednictvím těchto služeb je zajišťováno celé spektrum pomoci při sociální péči zejména při zajištění stravování, ubytování, pomoci se zajištěním chodu domácnosti a ošetřování. Tyto sociální služby jsou provozovány v různých formách spojených s ubytováním, s ambulantními a terénními sociálními službami. Nejvýznamnějšími poskytovateli těchto služeb ve městě za přispění rozpočtu města je především Diakonie ČCE

– středisko Rýmařov, Podhorská nemocnice a.s., SAGAPO příspěvková organizace, Charita sv. Martina a Slezská diakonie. (Rýmařov: Střednědobý plán sociálních služeb, ©2019)

4.1.8 Souhrn socioekonomických charakteristik

Město Rýmařov se geograficky nachází v periferní oblasti Moravskoslezského kraje. Historicky patří do oblasti Sudet, kde po druhé světové válce došlo k odsunu německého obyvatelstva. Následně do oblasti přišli obyvatelé z různých koutů země a různých národností. Došlo tak k výrazné obměně původního obyvatelstva. Toto historicko-geografické hledisko i přes generační obměnu obyvatel ovlivňuje společně s dalšími faktory socioekonomické ukazatele, a tudíž i rozvoj obce. *„Obecně lze konstatovat, že pozice Rýmařova je mezi srovnávanými městy spíše průměrná. V případě ekonomických charakteristik a ukazatelů týkajících se vývoje obyvatelstva dominuje mezi úspěšnými trojice měst s výhodnou polohou vzhledem k Olomouci (Litovel, Uničov a Šternberk). Pozice Rýmařova však není tak špatná, jelikož ještě horší hodnoty vykazují zejména Vítkov a Vrbno pod Pradědem. Dobrého postavení Rýmařov dosahuje v případě přirozeného přírůstku obyvatelstva, podílu sociálně vyloučených obyvatel, počtu podniků fyzických osob na 1 000 obyvatel a koeficientu ekologické stability. Naopak velmi negativních hodnot Rýmařov dosahuje v případě migračního salda obyvatelstva, indexu stáří, podílu osob starších 15 let v exekuci, podílu zaměstnaných v terciéru a intenzitě bytové výstavby.“* (Rýmařov: Strategický plán rozvoje města do roku 2030, ©2020)

Dobrá úroveň předškolního a základního školství, mj. také zaměřená na specializované umělecké obory zajišťuje příznivou vzdělanostní strukturu obyvatelstva. V Rýmařově se na jedné straně v posledních letech zlepšuje míra nezaměstnanosti a zvyšuje nabídka pracovních míst, avšak na straně druhé je eliminována nabídkou bydlení a veřejných služeb. I přesto, že Rýmařovem prochází silnice první třídy I/11, má nedostatečně efektivní dopravní infrastrukturu a obslužnost zajišťující spojení Rýmařova s okolními městy, především s ekonomickými centry. Poloha Rýmařova na slepé jednokolejné železniční trati zhoršuje železniční nákladní i osobní přepravu v návaznosti na spoje ve směru na Olomouc. Jedním z nejpálčivějších problémů města je oblast zdravotnictví. Jedná se o problém s nedostatkem lékařů, zubařů, zdravotnických zařízení a s celkovou úrovní poskytované zdravotní péče. Oproti těmto nedostatkům stojí i kladné hodnocení, a to v oblasti

mimoškolních zájmových aktivit pro děti a množství kulturních a sportovních akcí pro všechny generace.

4.2 Analýza komunálních voleb v Rýmařově od roku 2006

4.2.1 Komunální volby 2006

Tyto volby do zastupitelstev obcí proběhly 20. 10. - 21. 10. 2006. V Rýmařově kandidovalo celkem 147 kandidátů, bylo voleno 21 zastupitelů a celkem o zastupitelská křesla usilovalo 7 politických subjektů: SNK Evropští demokraté, STRANA ROVNOST ŠANCÍ, Občanská demokratická strana, Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová, SNK BFAA Rýmařov, Česká strana sociálně demokratická a Komunistická strana Čech a Moravy. V těchto komunálních volbách kandidovalo 97 kandidátů bez politické příslušnosti, což je z celkového počtu kandidátů vyjádřeno v procentech 65,97 %. Ve volebním obvodu bylo zapsáno 7 212 voličů v seznamu, vydalo se 2 587 obálek, odevzdalo se 2 586. Procentuální volební účast tedy činila 35,87 %.

Volby vyhráli SNK Evropští demokraté s 23,92 % hlasů a 5 zastupitelskými mandáty. Druhá skončila ČSSD s 21,35 % hlasů a také 5 mandáty. Třetí stranou a 3 mandáty s 15,01 % hlasů skončila ODS, a se 3 mandáty a jako čtvrtá s 12,45 % skončila KSČM. Po 2 mandátech získali SNK BFAA Rýmařov a KDU-ČSL. Poslední místo obsadila STRANA ROVNOST ŠANCÍ se 7,39 % hlasů a 1 mandátem. Starostou byl zvolen Ing. Petr Klouda, který kandidoval za SNK Evropské demokraty a místostarostou Ing. Jaroslav Kala za ČSSD. V sedmičlenné radě obce dále zasedli Mgr. Vlastimil Baran za SNK Evropské demokraty, Ing. Boris Pavlásek za ČSSD, Ivan Sigmund a Mgr. Jarmila Labounková za ODS, Ing. Tomáš Köhler za SNK BFAA Rýmařov. V radě zasedli tedy 4 kandidáti bez politické příslušnosti a 3 kandidáti s politickou příslušností. (ČSÚ: Komunální volby, ©2006; Rýmařov: Usnesení z ustanovujícího zastupitelstva obce 1/2006, ©2006)

Tabulka č.: 2

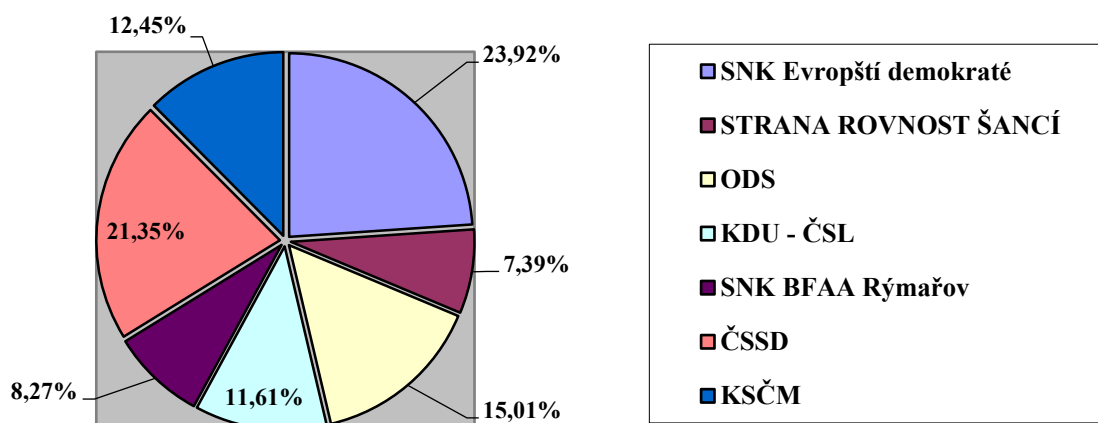
Název tabulky: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2006

<i>Kandidátní listina – název</i>	<i>Hlasy</i>		<i>Počet kandidátů</i>	<i>Počet mandátů</i>
	<i>abs.</i>	<i>v %</i>		
SNK Evropští demokraté	11 652	23,92	21	5
STRANA ROVNOST ŠANCÍ	3 602	07,39	21	1
Občanská demokratická strana	7 313	15,01	21	3
Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová	5 658	11,61	21	2
SNK BFAA Rýmařov	4 027	08,27	21	2
Česká strana sociálně demokratická	10 400	21,35	21	5
Komunistická strana Čech a Moravy	6 067	12,45	21	3

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2006)

Graf č.: 3

Název grafu: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2006

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2006)

Tabulka č.: 3

Název tabulky: Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2006

poř. čís.	Kandidát		Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	Klouda Petr, Ing.	47	SNK ED	BEZPP	1 146	9,83	1
2	Kovářiková Soňa, Ing.	50	SNK ED	BEZPP	838	7,19	2
6	Šopík Ferdinand	51	SNK ED	BEZPP	740	6,35	3
3	Baran Vlastimil, Mgr.	39	SNK ED	BEZPP	686	5,88	4
4	Sicová Květoslava, Mgr.	66	SNK ED	BEZPP	681	5,84	5
21	Sedláčková Zdeňka	45	SRŠ	BEZPP	278	7,71	1
5	Sigmund Ivan	54	ODS	ODS	566	7,73	1
6	Vepřek Roman	33	ODS	ODS	478	6,53	2
1	Labounková Jarmila, Mgr.	64	ODS	ODS	444	6,07	3
2	Staňková Marcela, Mgr, DiS.	41	KDU-ČSL	KDU-ČSL	700	12,37	1
8	Karel Jiří, Mgr.	70	KDU-ČSL	BEZPP	624	11,02	2
3	Pupík Josef	49	NK	BEZPP	412	10,23	1
1	Köhler Tomáš, Ing.	42	NK	BEZPP	400	9,93	2
1	Kala Jaroslav, Ing.	48	ČSSD	ČSSD	921	8,85	1
10	Žižka Josef, Ing.	62	ČSSD	ČSSD	704	6,76	2
2	Vojáček Miroslav	61	ČSSD	ČSSD	649	6,24	3
8	Bernátek Josef	56	ČSSD	BEZPP	605	5,81	4
4	Pavlásek Boris, Ing.	44	ČSSD	BEZPP	604	5,80	5
1	Žilka Ladislav	59	KSČM	KSČM	448	7,38	1
2	Ziegler František	64	KSČM	KSČM	408	6,72	2
6	Filipová Božena	64	KSČM	KSČM	396	6,52	3

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2006)

4.2.2 Komunální volby 2010

Další komunální volby se konaly 15. 10. – 16. 10. 2010. Počet volených zastupitelů byl nezměněn a zůstal v počtu 21. V těchto volbách kandidovalo také 147 kandidátů, a taktéž stejný počet 7 politických subjektů. Místní politické subjekty doznaly změn, a to i jako reakce na květnové parlamentní volby. Na místní politické scéně se kromě tradičních politických subjektů KDU-ČSL, SNK Evropských demokratů, ODS, ČSSD a KSČM objevily další noví hráči: konzervativní TOP 09 a populistická strana Věci veřejné. Ze 147

kandidátů jich 90 bylo bez politické příslušnosti, což činí 61,22 %, je to tedy mírný sestup kandidátů bez politické příslušnosti o 4,75 %. Celkem bylo zapsáno 7 245 voličů v seznamu, 3 014 vydaných obálek, 3 001 odevzdaných obálek. Volební účast byla 41,60 % a představovala mírný nárůst oproti předchozím komunálním volbám, konkrétně o 5,73 %. Vyšší volební účast byla pravděpodobně zapříčiněna vzestupem preferencí ČSSD v celostátních volbách na jaře roku 2010, což se projevilo v komunálních volbách na podzim roku 2010.

Rýmařovská ČSSD získala rekordní počet hlasů v dějinách Rýmařova 31,50 % a suverénně volby vyhrála, získala 7 zastupitelů, vzestup hlasů činí výrazných 10,15 % a zisk o 2 mandáty více než v předchozím volebním období. Za sociální demokracii na druhém místě se umístili SNK Evropští demokraté se 22,40 % hlasů, to bylo jen nepatrně méně, a to o 1,53 % hlasů než v předchozím volebním období. Do obecního zastupitelstva se také dostala na třetí pozici ODS se ziskem 16,23 % hlasů a 3 mandátů. KDU-ČSL s 9,36 % hlasů a ziskem 2 mandátů, KSČM s 8,18 % hlasů a také 2 mandáty, po jednom mandátu získaly Věci veřejné (7,08 %) a TOP 09 (5,23 %). Ač sociální demokraté získali nejvyšší počet mandátů, nabídli Ing. Petru Kloudovi (SNK Evropští demokraté) místo starosty. Místostarostou zůstal Ing. Jaroslav Kala za ČSSD. Dále v sedmičlenné radě města zasedli Mgr. Vlastimil Baran za SNK ED, Josef Bernátek nezávislý kandidát za ČSSD, Mgr. Marek Bocián za ČSSD, Ing. Boris Pavlásek nezávislý za ČSSD a MUDr. Bohumil Servus za KDU-ČSL.

ČSSD i přesto, že neobsadila post starosty, získala v radě města většinu 4:3, a tím větší možnost rozhodovat o politice města. K neobsazení místa starosty vedly dva důvody, Ing. Jaroslav Kala působil v nejvyšších patrech stranické politiky (v nejvyšších orgánech ČSSD) a osobně post starosty odmítl. Druhým důvodem byl fakt, že sociální demokracie získala v radě města většinu. Tento fakt měl zásadní vliv na vytváření politických subjektů a koalic v budoucích volebních obdobích. (ČSÚ: Komunální volby, ©2010; Rýmařov: Usnesení z ustanovujícího zastupitelstva obce 1/2010, ©2010)

Tabulka č.: 4

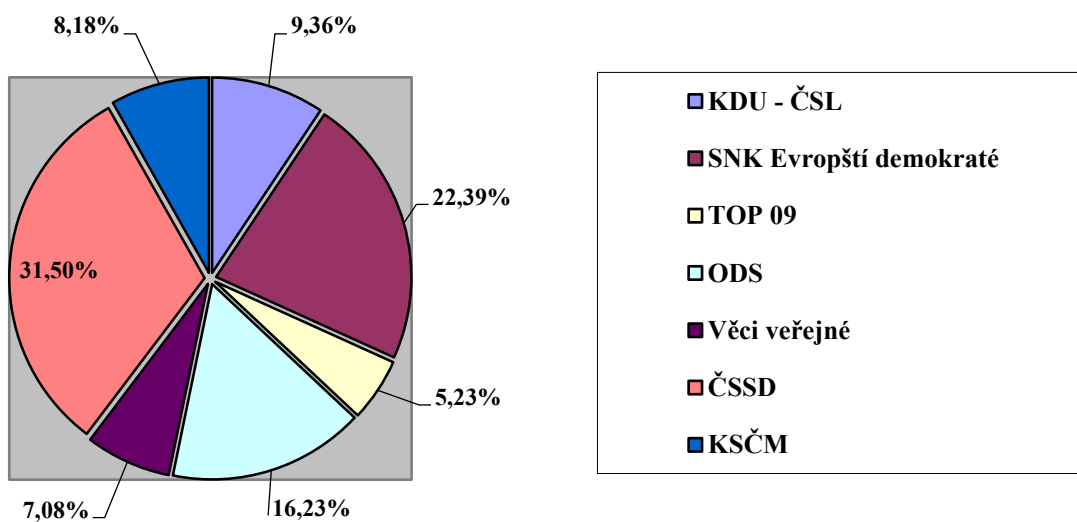
Název tabulky: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2010

<i>Kandidátní listina – název</i>	<i>Hlasy</i>		<i>Počet kandidátů</i>	<i>Počet mandátů</i>
	<i>abs.</i>	<i>v %</i>		
Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová	5 221	09,36	21	2
SNK Evropští demokraté	12 483	22,39	21	5
TOP 09	2 917	05,23	21	1
Občanská demokratická strana	9 047	16,23	21	3
Věci veřejné	3 949	07,08	21	1
Česká strana sociálně demokratická	17 559	31,50	21	7
Komunistická strana Čech a Moravy	4 562	08,18	21	2

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2010)

Graf č.: 4

Název grafu: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2010

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2010)

Tabulka č.: 5

Název tabulky: Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2010

poř. čís.	Kandidát		Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
2	Staňková Marcela, Mgr, DiS.	45	KDU-ČSL	KDU-ČSL	652	12,48	1
1	Servus Bohumil, MUDr.	58	KDU-ČSL	KDU-ČSL	593	11,35	2
1	Klouda Petr, Ing.	51	SNK ED	BEZPP	1 063	8,51	1
2	Kovářiková Soňa, Ing.	54	SNK ED	BEZPP	895	7,16	2
3	Baran Vlastimil, Mgr.	43	SNK ED	BEZPP	784	6,28	3
4	Šopík Ferdinand	55	SNK ED	BEZPP	723	5,79	4
5	Sicová Květoslava, Mgr.	70	SNK ED	BEZPP	685	5,48	5
1	Volková Marie	51	TOP 09	TOP 09	257	8,81	1
1	Vepřek Roman	37	ODS	ODS	719	7,94	1
4	Köhler Tomáš, Ing.	46	ODS	BEZPP	524	5,79	2
10	Šopík Vítězslav	34	ODS	BEZPP	513	5,67	3
5	Heinisch Alfred	49	VV	BEZPP	434	10,99	1
1	Kala Jaroslav, Ing.	52	ČSSD	ČSSD	1 248	7,10	1
11	Žižka Josef, Ing.	66	ČSSD	ČSSD	992	5,64	2
5	Bocián Marek, Mgr.	34	ČSSD	ČSSD	985	5,60	3
10	Bernátek Josef	60	ČSSD	BEZPP	976	5,55	4
4	Pavlásek Boris, Ing.	48	ČSSD	BEZPP	956	5,44	5
3	Hrdina Vojtěch, Ing.	63	ČSSD	ČSSD	947	5,39	6
8	Baborovská Lenka, Bc.	38	ČSSD	BEZPP	947	5,39	7
2	Žilka Ladislav	63	KSČM	KSČM	345	7,56	1
18	Koňářík Bronislav, Mgr.	36	KSČM	BEZPP	299	6,55	2

Zdroj: (Vlastní zpracování dle dat volebního serveru ČSÚ, 2010)

4.2.3 Komunální volby 2014

Volby v roce 2014, které se konaly 10. 10. – 11. 10. byly ve znamení velkých změn na místní politické scéně. Do dvaceti jedna členného zastupitelstva kandidovalo 8 politických subjektů, tedy o jeden politický subjekt více a 168 uchazečů o zastupitelský mandát. Právě tento jeden politický subjekt (PRO Zdraví a Sport) sehrál ve sledovaném

volebním období významnou transformační roli ve struktuře místního politického spektra. V těchto komunálních volbách bylo v seznamu 7 112 voličů, vydalo se 2 711 volebních obálek, odevzdalo se 2 710 obálek. Volební účast činila 38,12 % hlasů, což je o 3,48 % méně než ve volebním období 2010, ale o 2,25 % více než ve volebním období 2006. Počet kandidátů oproti minulému volebnímu období vzrostl o 21. Z celkového počtu 168 uchazečů bylo 121 nezávislých kandidátů, to je 72,02 %. V porovnání s volbami v roce 2010 to dělá nárůst nezávislých kandidátů o 10,8 %.

Komunální volby i v tomto volebním období vyhrála ČSSD s 24,52 % a 6 mandáty (pohoršila si o 1 mandát), těsně na druhém místě se umístili SNK ED s 23,91 % a také se 6 mandáty srovnatelně s předchozím volebním obdobím. Na třetím místě a se 3 mandáty skončilo PRO Zdraví a Sport se 13,27 %. Na čtvrtém místě se umístilo KDU-ČSL s 10,62 % hlasů a 2 mandáty shodně s předchozím volebním obdobím, následované KSČM s 8,66 %, které také obhájilo 2 mandáty, již výše zmiňované SNK dosáhlo na 7,58 % a 1 mandát. Poslední TOP 09 se do zastupitelstva nedostalo, získalo jen 4,05 % a zůstalo pod 5% volební klauzulí.

V tomto volebním období došlo k odstavení ČSSD, která společně s ODS odešla do opozice. Tuto skutečnost lze zdůvodnit tvrzením, že v rámci rady města docházelo v předchozím volebním období k častým názorovým střetům mezi ČSSD a zbytkem koalice, k vyvrcholení došlo přepsáním usnesení Rady města starostou Kloudou a následným zjištěním přepsání usnesení při ověření zápisu Ing. Pavláskem (ČSSD). Tato situace měla vést, až k následnému odvolání starosty Kloudy, které se ovšem nakonec neuskutečnilo (rozhovor 1). Většina hlasů v radě města ČSSD se tak jeví jako velmi problematická. Prakticky musí starosta města činit rozhodnutí, se kterými se sám neztotožňuje. Starostou se stal již potřetí Ing. Petr Klouda (SNK ED), místostarostkou Mgr. Marcela Staňková (KDU-ČSL), dále do rady města zasedli ještě Mgr. Vlastimil Baran (SNK ED), MUDr. Bohumil Servus (KDU-ČSL), Mgr. Bronislav Koňarik za KSČM, Ing. Luděk Šimko za PRO Sport a Zdraví a Ing. Tomáš Köhler za SNK. Jako zvláštní fakt se jeví, že byla na komunální úrovni prolomena bariéra mezi KDU-ČSL a KSČM, kdy společně zasedli v radě města přes obecně známé ideové i historické skutečnosti.

Z analýzy kandidátů kandidátek za SNK ED a PRO Sport a Zdraví, a také ze znalostí místních politických poměrů, lze jednoznačně konstatovat a potvrdit teorii, že lze zaregistrovat ve městě Rýmařov „jádra“ prolínající do několika politických subjektů a

dochází k tzv. tvorbě „béček či béčkových stran“ (Jüptner, 2004). V tomto případě si hnutí SNK ED vytvořilo „béčkovou“ stranu, a to z hnutí PRO Sport a Zdraví. (ČSÚ, ©2014; Rýmařov: Usnesení z ustanovujícího zastupitelstva obce 1/2014, ©2014)

Tabulka č.: 6

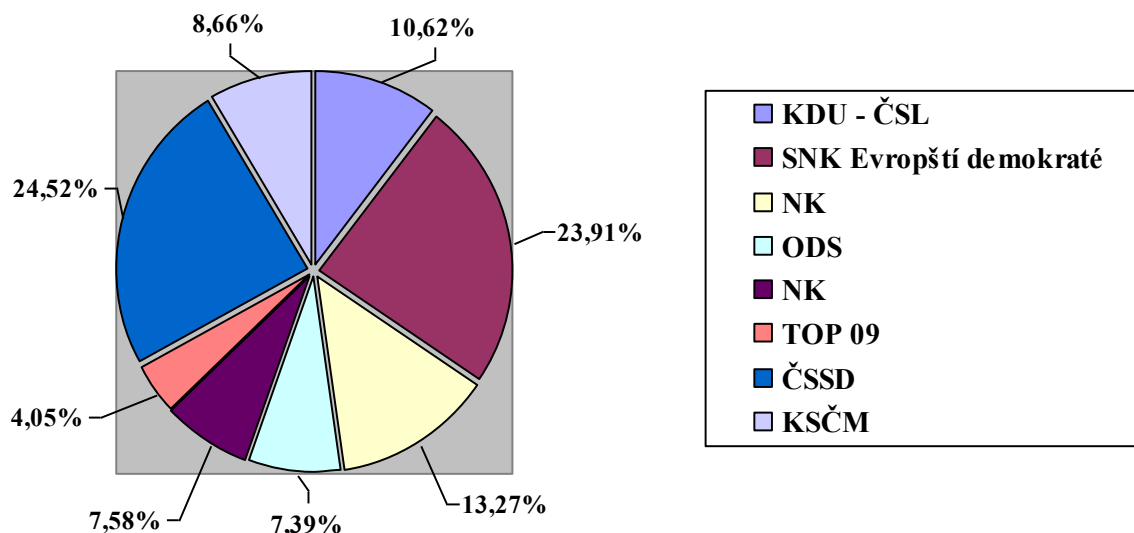
Název tabulky: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2014

<i>Kandidátní listina - název</i>	<i>Hlasy</i>		<i>Počet kandidátů</i>	<i>Počet mandátů</i>
	<i>abs.</i>	<i>v %</i>		
Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová	5 349	10,62	21	2
SNK Evropští demokraté	12 041	23,91	21	6
PRO Zdraví a Sport	6 682	13,27	21	3
Občanská demokratická strana	3 721	07,39	21	1
Sdružení nezávislých kandidátů	3 819	07,58	21	1
TOP 09	2 037	04,05	21	0
Česká strana sociálně demokratická	12 345	24,52	21	6
Komunistická strana Čech a Moravy	4 359	08,66	21	2

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2014)

Graf č.: 5

Název grafu: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2014

Zdroj: (Vlastní zpracování dle dat volebního serveru ČSÚ, 2014)

Tabulka č.: 7

Název tabulky: Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2014

<i>Kandidát</i>			<i>Navrhující strana</i>	<i>Politická příslušnost</i>	<i>Hlasy</i>		<i>Pořadí zvolení</i>
<i>poř. čís.</i>	<i>příjmení, jméno, tituly</i>	<i>věk</i>			<i>abs.</i>	<i>v %</i>	
2	Staňková Marcela, Mgr, DiS.	49	KDU-ČSL	KDU-ČSL	705	13,18	1
1	Servus Bohumil, MUDr.	62	KDU-ČSL	KDU-ČSL	634	11,85	2
1	Klouda Petr, Ing.	55	SNK ED	BEZPP	1 249	10,37	1
2	Kovářiková Soňa, Ing.	58	SNK ED	BEZPP	866	7,19	2
5	Taufer Jiří, Mgr., Ph.D.	47	SNK ED	BEZPP	814	6,76	3
3	Baran Vlastimil, Mgr.	47	SNK ED	BEZPP	710	5,89	4
7	Vavříčková Lenka, Ing.	41	SNK ED	BEZPP	655	5,43	5
4	Šopík Ferdinand	59	SNK ED	BEZPP	638	5,29	6
1	Šimko Luděk, Ing.	37	PRO ZS	BEZPP	721	10,79	1
6	Orlík Václav, Mgr.	71	PRO ZS	BEZPP	554	8,29	2
4	Tomešková Alena	50	NK	BEZPP	540	8,08	3
1	Šopík Vítězslav	38	ODS	ODS	345	9,27	1
1	Köhler Tomáš, Ing.	50	NK	BEZPP	364	9,53	1
1	Kala Jaroslav, Ing.	56	ČSSD	ČSSD	941	7,62	1
3	Bocián Marek, Mgr.	38	ČSSD	ČSSD	807	6,53	2
7	Žižka Josef, Ing.	70	ČSSD	ČSSD	799	6,47	3
2	Pavlásek Boris, Ing.	52	ČSSD	ČSSD	758	6,14	4
5	Hrdina Vojtěch, Ing.	67	ČSSD	ČSSD	689	5,58	5
10	Bernátek Josef	64	ČSSD	BEZPP	686	5,55	6
2	Koňářík Bronislav, Mgr.	40	KSČM	BEZPP	465	10,66	1
1	Žilka Ladislav	67	KSČM	KSČM	382	8,76	2

Zdroj: (Vlastní zpracování dle dat volebního serveru ČSÚ, 2014)

4.2.4 Komunální volby 2018

Tyto komunální volby se uskutečnily 5. 10. - 6. 10. 2018 a tradičně se soupeřilo o 21 zastupitelských postů. Ve voličském seznamu bylo zapsáno 6 979 voličů, což bylo o 133 občanů méně než ve volbách 2014. Vydáno bylo 2 913 obálek, odevzdalo se 2 909 obálek. Volební účast byla 41,74 %, to je o 3,62 % více než ve volebním období 2014. Počet politických subjektů se zvýšil o 1 oproti volbám 2014 a o 2 oproti volbám 2010. Celkem tedy kandidovalo 181 kandidátů z toho 160 kandidátů nezávislých (bez politické příslušnosti), což činí 88,40 %. To je o 16,38 % více než v komunálních volbách 2014 a o

27,18 % více než ve volbách v roce 2010. Nárůst nezávislých kandidátů v Rýmařově je tedy celkem enormní. Na místní politické scéně se objevují dva nové politické subjekty, které působí i na parlamentní úrovni, a to ANO 2011 a Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD). Kromě těchto dvou subjektů kandidovali také pro Rýmařov tradiční aktéři, ČSSD, KDU-ČSL, ODS, KSČM, SNK ED, PRO Zdraví a Sport a nezávislí SPORTOVCI. (Český statistický úřad, ©2019).

Volby v roce 2018 vyhrála opět ČSSD se ziskem 4 mandátů a ziskem 19,26 %, což byl oproti volbám v roce 2014 procentuální pokles o 5,26 % a 2 mandáty, ale v komparaci celé České republiky (celkový výsledek ČSSD 5,17 %) to byl výrazný úspěch. Druhé na pásce skončilo ANO 2011 se 14,34 %, na třetím místě PRO Zdraví a Sport, které se 14,17 % obhájilo 3 mandáty. SNK ED se umístilo bez starosty Ing. Petra Kloudy na čtvrtém místě se 13,40 % a výrazně si pohoršilo o 10,51 %, tím přišlo o 3 zastupitelské mandáty. Páté místo patřilo KDU-ČSL s 11,73 % a 3 mandáty (1 mandát oproti posledním třem volebním obdobím navíc). Šesté místo obsadila ODS se 2 mandáty a 8,66 % tj. jedním zastupitelským místem navíc. KSČM (6,16 %), SPD (6,16 %) a SPORTOVCI (6,12 %) získali po 1 mandátu.

Zajímavé se jeví, že všechny kandidující politické subjekty získaly alespoň 1 mandát. S odchodem bývalého starosty Ing. Petra Kloudy, který ani za SNK ED již nekandidoval, bylo logické, že může Rýmařov získat nové vedení města a mohou se realizovat nově zvolení kandidáti, což dali voliči najevo právě hlasováním v těchto komunálních volbách. Opak se však stal pravdou. První a druhý politický subjekt na pomyslné pásce ČSSD a hnutí ANO 2011 byli zahrnuti do opozice. Starostou města byl zvolen Ing. Luděk Šimko z hnutí PRO Zdraví a Sport, jehož politický subjekt byl politickým „béčkem“ SNK ED již v minulém volebním období. Místostarostkou města byla zvolena Ing. Lenka Vavříčková ze SNK ED. Do Rady města byli obsazeni dva kandidáti KDU-ČSL MUDr. Bohumil Servus a Mgr. Marcela Staňková. Dále byla Rada města doplněna o bývalého kandidáta Mgr. Bronislava Koňaríka za KSČM, který v tomto volebním období kandidoval jako straník za SPD, dále o kandidáta KSČM Ladislava Žilku a o kandidáta Ing. Tomáše Köhlera za SPORTOVCE. Vznikl tak, ač zcela legálně, politicky a ideově velmi nesourodý spletenec zástupců místních politických subjektů, z nichž v radě města usedli kandidáti na samé hraně politické volitelnosti (KSČM 6,16 %, SPD 6,16 %, SPORTOVCI 6,12 %). (ČSÚ, ©2018; Rýmařov: Usnesení z ustanovujícího zastupitelstva obce 1/2018, ©2018)

Tabulka č.: 8

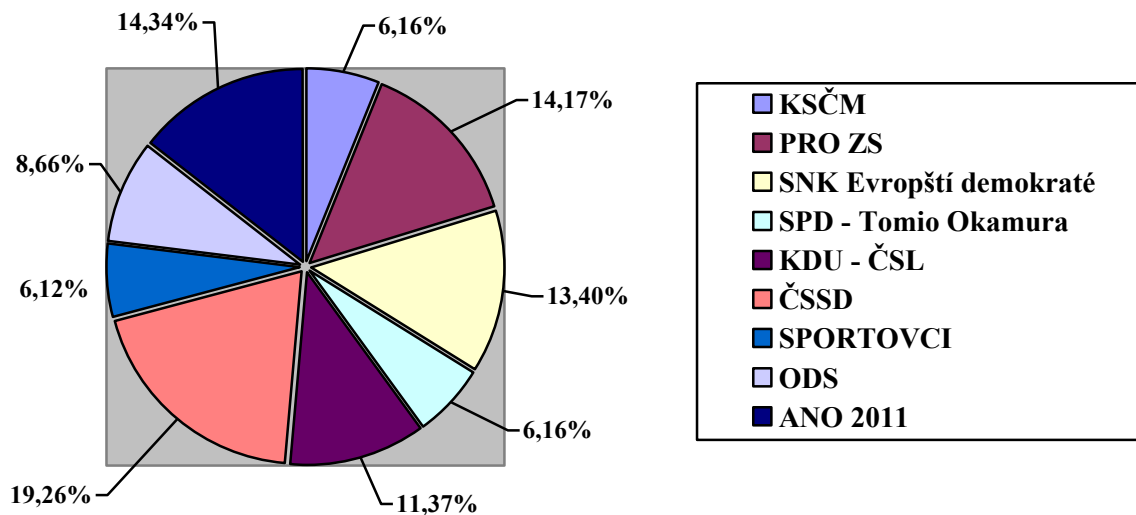
Název tabulky: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2018

<i>Kandidátní listina – název</i>	<i>Hlasy</i>		<i>Počet kandidátů</i>	<i>Počet mandátů</i>
	<i>abs.</i>	<i>v %</i>		
Komunistická strana Čech a Moravy	3 313	6,16	21	1
PRO Zdraví a Sport	7 618	14,17	21	3
SNK Evropští demokraté	7 206	13,40	21	3
Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)	3 313	6,16	21	1
Křesťanská demokratická unie – Česká strana lidová	6 305	11,73	21	3
Česká strana sociálně demokratická	10 355	19,26	21	4
SPORTOVCI	3 288	6,12	21	1
Občanská demokratická strana	4 657	8,66	21	2
ANO 2011	7 708	14,34	21	3

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2018)

Graf č.: 6

Název grafu: Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2018

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2018)

Tabulka č.: 9

Název tabulky: Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2018

poř. čís.	Kandidát		Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	Žilka Ladislav	71	KSČM	KSČM	303	9,14	1
1	Šimko Luděk, Ing.	41	PRO ZS	BEZPP	700	9,18	1
2	Orlík Václav, Mgr.	72	PRO ZS	BEZPP	658	8,63	2
3	Tomešková Alena	54	PRO ZS	BEZPP	634	8,32	3
2	Vavříčková Lenka, Ing.	45	SNK ED	BEZPP	584	8,10	1
1	Taufer Jiří, Mgr., Ph.D.	51	SNK ED	BEZPP	577	8,00	2
3	Baran Vlastimil, Mgr.	51	SNK ED	BEZPP	512	7,10	3
1	Koňářik Bronislav, Mgr.	43	SPD	SPD	346	10,44	1
1	Staňková Marcela, Mgr, DiS.	53	KDU-ČSL	KDU-ČSL	734	11,64	1
2	Servus Bohumil, MUDr.	66	KDU-ČSL	KDU-ČSL	655	10,38	2
3	Štanglica Jiří	60	KDU-ČSL	BEZPP	514	8,15	3
1	Bocián Marek, Mgr.	42	ČSSD	ČSSD	677	6,53	1
21	Kala Jaroslav, Ing.	60	ČSSD	ČSSD	663	6,40	2
5	Žižka Josef, Ing.	74	ČSSD	ČSSD	618	5,96	3
3	Zapletalová Růžena, Bc.	40	ČSSD	BEZPP	590	5,69	4
1	Köhler Tomáš, Ing.	54	SPORTOVCI	BEZPP	340	10,34	1
1	Šopík Vítězslav	42	ODS	ODS	393	8,43	1
2	Žmolíková Lenka, Bc.	56	ODS	BEZPP	366	7,85	2
4	Jurčová Jaroslava, Mgr.	51	ANO	BEZPP	526	6,82	1
5	Ziegler Petr, Ing.	48	ANO	BEZPP	510	6,61	2
1	Cuták Jan, JUDr.	53	ANO	BEZPP	479	6,21	3

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2018)

Tabulka č.: 10

Název tabulky: Počet kandidátů do zastupitelstva města Rýmařova, dle politické příslušnosti

<i>Politický subjekt</i>	<i>r. 2006</i>		<i>r. 2010</i>		<i>r. 2014</i>		<i>r. 2018</i>	
	<i>celkem kandidátů</i>	<i>BEZPP</i>	<i>celkem kandidátů</i>	<i>BEZPP</i>	<i>celkem kandidátů</i>	<i>BEZPP</i>	<i>celkem kandidátů</i>	<i>BEZPP</i>
ČSSD	21	5	21	4	21	2	21	11
KSČM	21	7	21	10	21	13	21	15
KDU-ČSL	21	11	21	12	21	13	21	17
ODS	21	11	21	13	21	14	21	16
SNK BFAA Rýmařov	21	21	---	---	---	---	---	---
SNK ED	21	21	21	21	21	21	21	21
STRANA ROVNOST ŠANCÍ	21	21	---	---	---	---	---	---
TOP 09	---	---	21	13	21	16	---	---
Věci veřejné	---	---	21	17	---	---	---	---
PRO zdraví a sport	---	---	---	---	21	21	21	21
SPD	---	---	---	---	---	---	21	17
SPORTOVCI	---	---	---	---	---	---	21	21
SNK	---	---	---	---	21	21	---	---
ANO 2011	---	---	---	---	---	---	21	21
Celkem	147	97	147	90	168	121	189	160

Zdroj: (Vlastní zpracování dat dle volebního serveru ČSÚ, 2006, 2010, 2014, 2018)

4.3 Analýza komunálních politických subjektů města Rýmařov od roku 2006

4.3.1 Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)

Buňka České strany sociálně demokratické v Rýmařově vznikla již v prosinci roku 1989 po Sametové revoluci v hospodě U Hrozna, kdy měla prvních 7 zakládajících členů. Vrcholu v počtu členů dosáhla v roce 2014, kdy měla přes 40 členů. V prosinci roku 2019 měla 18 členů, avšak v červnu téhož roku disponovala ještě 34 členy. Vývoj členské základny v čase a úbytek členů vysvětluje předseda místní organizace a zároveň kandidát na starostu ve volbách v roce 2018 Mgr. Marek Bocián takto: „Úbytek členů je od roku 2014 zapříčiněn dvěma faktory. Prvním faktorem je přirozený úbytek členské základny. Jsou to úmrtí členů, buňka se povětšinou skládala ze starší populace, potom byly ale také často

důvody stěhování, to se tuším dotklo asi 5 členů. Druhým faktorem byla změna stanov v roce 2019, kdy na základě této změny nezaplatilo do konce června členské příspěvky 14 členů, kteří automaticky přestali být členy ČSSD. Celkově to také souviselo s klesajícími preferencemi strany v celorepublikovém měřítku.“ Aktuálně tedy v místní organizaci působí 3 ženy a 15 mužů. Věkový průměr činí něco mezi 45 a 50 lety. „*V naší organizaci máme přibližně polovinu členů s vysokoškolským vzděláním,*“ odpovídá Bocián na otázku, jak je to ohledně vzdělanostní struktury v rýmařovské ČSSD. Rýmařovská ČSSD měla pro komunální volby v roce 2018 na kandidátce 8 žen a 13 mužů, z nichž 11 mělo vysokoškolské vzdělání. „*Po klesajících preferencích strany nám bylo jasné, že pokud na kandidátku obsadíme pouze straníky, tak jako tomu bylo v minulých volebních obdobích, nemáme šanci uspět, proto vedení místní organizace navrholo na kandidátku 10 nestraníků z řad známých a úspěšných občanů města. Zbytek jsme doplnili úspěšnými kandidáty z let minulých. Výbor místní organizace se usnesl na pořadí a navrhl jej ke schválení členské základně. Pořadí bylo jednomyslně schváleno,*“ doplňuje Bocián. A dodává: „*Myslím, že z těchto důvodů jsme oproti ostatním obcím v rámci celé ČR uspěli v komunálních volbách 2018 a dokonce i komunálky v Rýmařově vyhráli.*“ Marek Bocián je v Rýmařově na kandidátce ČSSD již třetím volebním období, po volbách v roce 2018 rezignoval na funkci zastupitele poté, co jako vítěz voleb neuspěl ve vyjednávání koalice. Sám na toto téma a motivaci vstoupit do politiky reagoval takto: „*Cíle vyplývají z našeho volebního programu Vize 2022. Volební program nebyl šitý horkou jehlou, ale skutečně jsme na něm téměř rok pracovali. Stejně tak musím pochválit volební program místního hnutí ANO 2011, který měl také hlavu a patu. Ostatní sdružení a strany byly prakticky bez volebních programů. Přesto se spojili, a dohodli, tak zvítězila touha po funkcích v orgánech a společnostech města, získávání výhod a prebend na úkor občanů nad zdravým rozumem. Potom, co jsem pro svou osobu získal jen 10 podporovatelů z řad zvolených zastupitelů, 4 za ČSSD, 3 z ANO 2011 a 3 z KDU-ČSL, jsem se pokusil navrhnout poměrné zastoupení v Radě města vytvořené z velkých stran, bohužel neúspěšně. Dohody, tak jako v minulém volebním období proběhly s uzavřením volebních místností a vyhlášením výsledků voleb. Jednání o koalici byla tedy ve své podstatě jen formální. Na funkci zastupitele jsem rezignoval, protože jsem nechtěl spolupracovat s některými představiteli staro-nové koalice, kteří podle mého názoru nejsou schopni plnit svůj vlastní program, porušují často čestné slovo, získávají výhody na úkor občanů, a vykrádají volební programy, aniž by zapojil svůj vlastní rozum.*“ ČSSD je zastupitelkou

levicové politiky, v Rýmařově byla ČSSD vždy nejsilnějším politickým subjektem. Rýmařov v minulosti byl vždy levicově orientován. Na otázku, proč tomu tak je, odpovídá Bocián takto: „*Rýmařov byl historicky, a to až do současnosti, vždy město s převážnou většinou dělnického obyvatelstva, ale také město rolníků a zemědělců. Sám pocházím z dělnické rodiny. Dle mého názoru právě v tomto kontextu jsou občané ve městě spíše levicově orientovaní, a to z generace na generaci. Rýmařov byl původně město v Sudetech na okraji společnosti, přesto zažil v meziválečném období poměrně velký rozmach, zejména v tkalcovství i hedvábnictví, a to zásluhou Ferdinanda Flemicha a bratří Schielů. Před 2. světovou válkou byl typickým městem malých i velkých průmyslových podniků. Po odsunu německého obyvatelstva po roce 1945 byly jejich továrny znárodněny a po různých peripetiích s nedostatkem zaměstnanců se v 2. polovině minulého století začaly slibně rozvíjet. Hedva se tak stala jedním z největších zaměstnavatelů na okrese. K tomu ještě později přibyl Geologický průzkum a OKAL, současné RD Rýmařov, a tak jsme tu měli společnosti se silnými odborovými organizacemi, což je jedním z faktorů té levicovosti.*“

Prioritou programu rýmařovské sociální demokracie jsou a byly převážně investiční projekty a důraz na služby občanům zejména v oblasti sociálních služeb a zdravotnictví. „*Sociální demokracie jako první přišla s návrhem na zvýšení počtu městských strážníků, aby posílila oblast bezpečnosti,*“ upřesňuje Bocián. Na funkci zastupitele rezignoval i další člen zastupitelstva Ing. Boris Pavlásek, jako nositel řešení v rámci rozpočtu a návrhů na investiční projekty. Jako náhradník nastoupil do zastupitelstva Ing. Štěpán Chárník, který jeho roli se zkušenostmi z podnikatelské sféry a ve spolupráci s dlouholetým zastupitelem Ing. Josefem Žižkou bez problémů zastane. „*Doposud se pravidelně scházíme, jak na schůzích místní organizace, tak v pracovní skupině před zastupitelstvem, a to jak zastupitelé zvolení za ČSSD, tak zastupitelé, kteří rezignovali, abychom prosadili co nejvíce ze svého programu,*“ dodává Bocián k prosazování programu a interaktivitě mezi členy ČSSD a zastupiteli.

Rýmařovská organizace ČSSD má v rámci okresu Bruntál, v krajském i celorepublikovém měřítku, poměrně velké zastoupení. Ing. Jaroslav Kala je již třetí volební období krajským zastupitelem, je v krajském předsednictvu ČSSD a 10 let byl členem Ústřední kontrolní komise ČSSD. Mgr. Marek Bocián je v současné době předsedou okresního předsednictva a do minulého roku byl členem Ústředního výkonného výboru strany. V současné době se chystá kandidovat do krajského zastupitelstva. (rozhovor 1, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

4.3.2 Strana přímé demokracie (SPD)

Na úvod je třeba zmínit, že Mgr. Bronislav Koňářík již není členem SPD. V roce 1994 kandidoval za Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. V minulých dvou volebních obdobích tedy, v roce 2010 a v roce 2014, za KSČM, vždy jako nezávislý kandidát. Před dvěma lety vstoupil do SPD, za niž jako straník kandidoval ve volbách v roce 2018. V současné době je členem hnutí JEDNOTNÍ. *„Za komunisty jsem v minulosti kandidoval, protože jsem to viděl jako jedinou možnost, jak se dostat na kandidátku do zastupitelstva v Rýmařově. Chtěl jsem kandidovat za SNK ED, Ing. Petr Klouda mi ale řekl, že už mají plno. Potom jsem ještě chtěl kandidovat za ČSSD, tam mi Ing. Kala sdělil, že dávají přednost členům strany,“* okomentoval svou častou změnu Koňářík. Dále dodal: *„Komunisti měli neurčitý názor na řešení vrcholící migrační krize, to mi vadilo, proto jsem ukončil spolupráci. Z SPD jsem zase odešel, protože navenek SPD vypadá jinak než uvnitř. Zjistil jsem, že Okamura je politický podnikatel, jen straší migrační krizí, ale za tu dobu nic ve sněmovně neudělal.“* V době, kdy se SPD ucházela v Rýmařově o zastupitelská křesla, měla 5 členů, z toho 4 byly na kandidátce. *„Až se hnutí JEDNOTNÍ usadí, osobně členy SPD v Rýmařově požádám, aby přešli k nám,“* bilancuje Bronislav Koňářík. Na kandidátce SPD bylo 15 mužů a 6 žen, všichni registrovaní členové SPD byli muži. Žádný z členů nebyl činný v orgánech strany. *„Pořadí na kandidátce SPD bylo sestaveno po dohodě s jednotlivými kandidáty, kdo kam chtěl. Vývoj členské základny není žádný. Měl jsem velký problém sehnat někoho na kandidátku, sám jsem netušil, jaký to bude problém. Kandidátku jsem musel sestavit ze 4 členů rodiny a z 80 % z kamarádů,“* vysvětlil k položeným otázkám Koňářík. Volební program SPD v Rýmařově je velmi stručný, avšak alespoň zčásti zohledňuje některé nutné investice a služby ve městě. Společné průsečíky v některých cílech můžeme hledat zejména u ČSSD a hnutí ANO 2011. Tato skutečnost, se ale nezobrazila v povolebním uskupení v rámci koalice. Lze tedy usuzovat, že volební program SPD nebyl hlavní motivací vstupu do komunální politiky a do současné koalice. Sám Koňářík uvádí: *„Do komunální politiky jsem vstoupil s motivací něco změnit. Svým voličům říkám, zvolili jste si mě proto, abych Vám pomohl. Chci, aby Rýmařov bylo město, ve kterém se dobře žije, aby se Rýmařov přestal vylidňovat, aby nebyl městem důchodců, aby lidé neodcházeli za prací.“* V návaznosti na motivaci vstupu do koalice a zároveň politickými cíli Bronislava Koňáříka lze usuzovat, že spolupráce koaličních subjektů byla již předem domluvena. Toto potvrzuje Koňářík slovy: *„Cílem bylo, abych se udržel v radě.“*

Znali jsme se z předchozí koalice a domluvili jsme se, že když volby dobře dopadnou, tak budeme spolu pokračovat.“ Zároveň Koňářík přiznává tichou podporu ODS ve volbách v roce 2018 a dodává: „Je to paradox, ale ta tři uskupení, která ve volbách získala po jednom mandátu, ti tři, co měli po jednom kandidátovi (SPD, KSČM, SPORTOVCI), byli hybatelé – jazyčkem na vahách, ty tři samostatné jednotky drželi basu. Myslím, že to není, jak někdo říká, nějaká mafie, že z toho nikdo nemá soukromý prospěch.“ Koňářík si zároveň myslí, že Rýmařov po volbách 2018 už není levicový, což lze dokázat tím, že lidé volí pravicové strany. S tímto názorem, bychom mohli teoreticky souhlasit, a to ideologickou analýzou stanov jednotlivých stran a hnutí, která je okrajově zmíněna v teoretické části této práce. Tato skutečnost však nemusí být pravdivá, vzhledem k počtu kandidujících nezávislých kandidátů za tyto politické subjekty, a také vzhledem k obsahu programů, které kladou důraz spíše na levicová témata s podtextem sociálních jistot. Nad cíli a návrhy se Koňářík s nikým neschází. Hlasuje podle toho, jak uzná za vhodné a co je pro občany prospěšné. V otázkách investic a rozpočtu se spíše spoléhá na své koaliční partnery. Klade důraz na individualitu zastupitele a považuje ji za důležitou, což lze doložit tímto tvrzením: „Mě to přijde až k smíchu, že by měl vzniknout klub zastupitelů, no někteří to berou moc vážně a potom se vytrácí taková ta individualita zastupitele.“ Za úspěch Bronislav Koňářík považuje, že do zastupitelstva města Rýmařov byl vůbec zvolen. (rozhovor 2, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

4.3.3 Občanská demokratická strana (ODS)

Počátky vzniku rýmařovské buňky ODS datujeme od roku 1992. ODS tak jako i ostatní politické subjekty ve městě vznikly z Občanského fóra, které v porevoluční době disponovalo 50 - 60 obyvateli města. Počátky ODS komentuje Mgr. Jarmila Labounková: *„Z Občanského fóra se celkem v Rýmařově postupně oddělily 4 subjekty - ODS, ČSSD (v té době Československá sociální demokracie), KDU ČSL (v té době Československá strana lidová) a Hnutí za samosprávnou demokracii – společnost pro Moravu a Slezsko. ODS se prakticky založila na Základní umělecké škole, kde se sešlo přibližně 10 občanů města a první předsedkyní se stala právě Labounková. Vítězslav Šopík je členem ODS od roku 2010. právě v tomto roce dosáhla buňka nejvyššího možného počtu členů, a to 18. „Od té doby členská základna klesá, i když členové vystoupili, zůstávají stále příznivci a zůstávají také*

na kandidátce. *K dnešnímu dni má buňka 5 členů, čtyři muže a jednu ženu,*“ doplňuje Vítězslav Šopík. Místní rada ODS má 4 členy. Vítězslav Šopík je jejím místopředsedou. Předsedou místní rady ODS je Roman Vepřek, bývalý rýmařovský úspěšný podnikatel a zároveň úspěšný kandidát do zastupitelstva ve volbách v roce 2006 a 2010. Jedinou vysokoškolsky vzdělanou je Mgr. Jarmila Labounková, bývalá ředitelka rýmařovské ZUŠ a zástupkyně ředitele soukromé střední školy, která je v současné době již v důchodu. Zbytek členské základny jsou lidé ve věku 40 - 50 let. ODS tvoří kandidátku z členů ODS, zbytek doplňuje nezávislími kandidáty s pravicovým smýšlením a rýmařovskými podnikateli. Na kandidátce ve volbách v roce 2018 měla ODS na kandidátce 4 ženy a 17 mužů a 5 občanů s vysokoškolským vzděláním. *„O pořadí rozhoduje počet získaných hlasů z předešlých volebních období, rozhodujeme také na základě uvážení místního vedení ODS, dostávají také přednost ti, kteří kandidovali a podnikatelé,*“ upřesňuje Šopík. Šopík dále dodává ke stavu členské základny následující: *„Nedaří se nám doplnit členy, není vůle mladších lidí stát se členem. Moderní je být podporovatel nebo nezávislý.“* Šopíkovou motivací vstupu do politiky bylo získat v zastupitelstvu křesla, která neobsadí jen místní učitelé a doktoři, ale také, ať je slyšet názor lidí, kteří vytváří nějaké hodnoty pro společnost. Tím však nechce říci, že učitelé nebo doktoři hodnoty nevytváří. Často také ve svém rozhovoru zdůrazňuje důležitost firem ve městě. Hlavním cílem samotného Šopíka je jeho slovy: *„Ať město zůstane městem, ať město vytváří podmínky pro solidní život, ať je v Rýmařově sport, kultura a aby tady lidé měli důvod zůstat.“* ODS v Rýmařově nikdy nebyla ve vedení města a ani ve volbách v roce 2018 oficiálně nevstoupila do koalice. *„My tiše podporujeme současného starostu Ing. Ludka Šimka (PRO ZS), místopředsedku Ing. Lenku Vavříčkovou (SNK ED) a vedení města“*, doplňuje Šopík. Na otázku, proč je Rýmařov spíše levicově zaměřený Šopík odpovídá: *„Je to pohodlným životem, stát to nepřizpůsobivým povoluje a nepřizpůsobiví jsou vlastně velmi přizpůsobiví. Levicově orientovaná je vlastně celá republika.“* Šopík také zdůrazňuje, že v Rýmařově se volí spíše osobnosti, a není až tak důležité za jakou stranu. *„Já bych třeba za komunisty nebo za ČSSD nikdy nešel. Za SPORTOVCE nebo SNK ED to mi nedělá problém.“* Z odpovědi Vítězslava Šopíka vyplývá, že má určitý problém s „levicovostí“. Proti tomu stojí fakt, že ve své podstatě tiše podporuje současnou radu města, jejíž členem je zastupitel zvolený za KSČM. *„Častá námitka říká, že na místní úrovni není mezi jednotlivými stranami fakticky žádný rozdíl. Byla-li by pravdivá, znamenalo by to konec jakýmkoli snahám o aplikaci teorie koalic či stranických systémů. Zdá se však, že i na místní*

úrovni existují rozdíly mezi stranou levicovou (KSČM) a pravicovou (ODS) – týká se jak přístupu k soukromí občanů, důvěry ve všemocnost legislativních aktů apod“ (Balík, 2009). Místní buňka ODS se schází pravidelně dvakrát ročně, a probere místní témata i témata okresního formátu. Co se týče místních témat, schází se před zastupitelstvem, a to jen ve chvíli, kdy jsou to témata kritická. Šopík dále dodává: *„V zastupitelstvu jsme v současnosti jen dva a nějaká stranická doktrína, tak to nemáme. Každý si hlasuje, jak to cítí on.“* Z rozhovoru nevyplývá, kdo a jakým způsobem nejvíce rozhoduje o investičních a rozpočtových návrzích. Z výše napsaného textu však vyplývá, že návrhy podává koalice prostřednictvím starosty, či místostarostky a zastupitelé zvolení za ODS, podle uvážení rozhodují o svém hlasování každý sám za sebe. Pro ODS byly volby v roce 2018 v porovnání s volebním obdobím 2014 úspěchem, protože získali o 1 mandát více. V předchozích volebních obdobích, tedy v roce 2010 a 2006, měli však zastupitele 3. Občanská demokratická strana v Rýmařově pro komunální volby 2018 nepředložila voličům žádné programové priority, pouze představila své kandidáty. (rozhovor 3, rozhovor 4, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

4.3.4 PRO Zdraví a Sport (PRO ZS)

Pod hlavičkou Politického hnutí Pro Zdraví a Sport v Rýmařově našlo kandidaturu 21 nezávislých kandidátů ve volbách v roce 2014. Hlavním iniciátorem a zároveň lídrem hnutí se stal jednatel městských služeb Ing. Luděk Šimko, současný starosta města (volby 2018). Ve volbách v roce 2014 získalo toto hnutí 3 zastupitelská křesla, o 4 roky později ve volbách v roce 2018 také 3 zastupitelské mandáty. Luděk Šimko postavil kandidátku ve volbách v roce 2014 téměř z jedné poloviny z osob, které participovaly na rýmařovském fotbalovém klubu, zbytek byl doplněn občany, kteří se více či méně podíleli na rýmařovském sportovním dění. Ve volbách v roce 2018 byla kandidátní listina s malými obměnami téměř totožná. Na kandidátce v roce 2018 mělo hnutí 16 mužů a 5 žen spíše středního věku, z toho 8 vysokoškolsky vzdělaných. Při položení otázky, kdy a z jakých důvodů vzniklo v Rýmařově toto hnutí, potažmo kandidátní listina, byla odpověď zavedena pouze na rok první kandidatury hnutí. Důvody a motivace vzniku tedy nebyly v rámci rozhovoru objasněny. Jak získalo hnutí občany na kandidátní listinu, objasňuje Šimko takto: *„Oslovil jsem lidi, které jsem uznal za vhodné já osobně, oslovil jsem je a pořadí jsem si určil já,*

sestavil jsem si svůj žebříček, podle toho, co by mohli té straně přinést a jak by mohli být přínosní pro město.“ I přesto, že kandidovali pod hlavičkou hnutí PRO Zdraví a Sport všichni kandidáti bez politické příslušnosti, považuje Šimko za svou členskou základnu 21 osob z kandidátky. Motivaci vstupu do komunální politiky a cíle v komunální politice zdůvodňuje Šimko následujícím způsobem: *„Chtěl jsem se podílet na fungování města. Byl jsem jednatelem městských služeb, tak jsem k městu měl blízko. Chtěl jsem se dostat více k informacím, abych mohl město posouvat a zvelebovat. Cílem je, aby byli občané města spokojeni, aby se jim tady dobře žilo, aby měli všechno, co potřebují ke spokojenému životu.*“

Hnutí PRO ZS je v současné staronové koalici, má v osobě Šimka starostu města a k tomu dva zastupitele jednoho muže a jednu ženu. Jeden ze zastupitelů zvolených za PRO ZS těsně po volbách odstoupil a za něj složil zastupitelský slib první náhradník. Co bylo motivací vstupu do současné koalice, odpověděl Luděk Šimko: *„Koalici nebylo potřeba měnit a po jednání s opozičními stranami jsem se rozhodl tak, jak jsem se rozhodl.*“

Důvody vstupu do koalice v tomto případě nebyly zodpovězeny. Levicová orientace voličů je podle Šimka způsobena sociální situací ve městě. *„Jsme chudé město, jsme bití a občané jsou bití výdělků ve městě. Levicové strany byly sociální strany, tak asi z toho důvodu,*“ doplňuje Šimko.

Hnutí PRO Zdraví a Sport se nad svými návrhy schází jen v úzké skupině lidí, která ale v rozhovoru nebyla specifikována. To, zda bylo hnutí úspěšné, komentuje Šimko takto: *„V prvním pro nás volebním období, jsme získali tři mandáty. Řekli jsme si, že pokud zase tři mandáty obhájíme, tak to bude úspěch, protože jsme něco v občanech zanechali, něco jsme občanům přinesli. Z mého pohledu to tedy úspěch je, že jsme obhájili tři mandáty.*“

Lídr hnutí a zároveň starosta města Šimko odpovídá na otázku, co se týče programu a naplňování investic a návrhů v rozpočtu hnutí PRO ZS takto: *„Program se nám daří naplňovat.*“

V tomto případě, je ale nutné zmínit, že program z roku 2014 byl cílen na oblast sportu a zdravého životního stylu dětí a mládeže, a jen velmi okrajově řešil oblast života obyvatel ve městě. O investicích, či oblastech tradičních programů není v programu žádná zmínka. Pro volby 2018 hnutí PRO ZS žádný program nevytvořilo. O naplňování programu zpracovaného pro voliče tedy v žádném případě nelze hovořit. Přístup ze strany PRO ZS můžeme chápat jako stanovení priorit na začátku volebního období v rámci koaliční dohody. Jaký to bude mít dopad na voliče v následujícím období v roce 2022, můžeme v tuto chvíli jen spekulovat. Výše zmíněné tvrzení potvrzuje Šimko takto: *„Vytýčili jsme si v koalici programové priority a oblasti a ty se postupem času daří naplňovat, jak z dotačních, tak*

z vlastních zdrojů. Investice jsou nápady skupin a koaličního zastoupení.“ Pokud nahlédneme do doposud realizovaných a chystaných investičních záměrů lze hovořit spíše o plnění programových priorit a cílů ČSSD a hnutí ANO 2011, je tedy zjevné, že byly vyzobány dobré nápady opozičních stran. Ze slov starosty města je dále patrné, že stěžejním odborem, který rozhoduje o investičních záměrech, potažmo rozpočtu města, je odbor regionálního rozvoje. Šimko k tomu dodává: *„Investice hodně navrhuje a ovlivňuje regionální rozvoj, dále nás také usměrňuje, jestli je možné investice realizovat. Stále probíhají konzultace s odborem.“* Z rozhovorů i s ostatními aktéry řízení rozvoje obce lze dovodit, že významným článkem je vedoucí odboru regionálního rozvoje. (rozhovor 5, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

4.3.5 SNK Evropští demokraté (SNK ED)

Pod hlavičkou SNK Evropských demokratů kandidovali poprvé v Rýmařově nezávislí kandidáti v komunálních volbách v roce 2006. V roce 2018 to bylo tedy čtvrté volební období, kdy toto politické uskupení v Rýmařově složilo svoji kandidátku. V roce 2006, 2010 a 2014 byl lídrem SNK ED starosta Ing. Petr Klouda, bývalý ředitel městských služeb a čtyřnásobný starosta města, přičemž ve volebním období 2002 byl zvolen ještě za Sdružení nezávislých, a to z třetího místa kandidátky. Ve volbách v roce 2018 již Klouda nekandidoval a jeho roli lídra převzal Mgr. Jiří Taufer ředitel místní Základní umělecké školy. SNK ED po volbách v roce 2018 však Tauferova coby lídra eliminovalo a na post místostarostky dosadilo Ing. Lenku Vavříčkovou bývalou ředitelku správy rýmařovských nemovitostí BYTERM. Vavříčková se k tomu vyjadřuje takto: *„Sdružení SNK figurovalo v Rýmařově pět volebních období a odchodem Petra Kloudy jsme se rozhodli pokračovat. Na kandidátní listinu jsme převzali osoby, které byly v předchozích volbách, k tomu dosadili osoby, které jsou angažované v rámci města Rýmařova. Vybrali jsme jména 21 osob, sešli jsme se a diskuzí dospěli k pořadí.“* Vavříčková sdělila, že žádný z členů kandidátky není členem SNK ED, nelze tedy hovořit o místní buňce, či o členech místního sdružení. Ve volbách v roce 2018 mělo na kandidátce hnutí 12 mužů a 9 žen od třiceti do sedmdesáti let z toho 12 vysokoškolsky vzdělaných. Výběr kandidátů dále zdůvodňuje Vavříčková následujícím způsobem: *„Výběr kandidátů na kandidátku probíhal podle toho, jak se známe a jak jsou občané angažovaní. Abychom nabízeli voličům kandidáty také z celého*

profesního spektra: zdravotnictví, sociální věci, malé podnikatele, velké podnikatele, lidé z kultury a ze sportu. Dalším kritériem byla věková struktura od mladších, až po seniory.“ Na motivaci vstupu do komunální politiky odpověděla místostarostka Vavříčková takto: „*Já jsem to brala jako logický krok, kdy jsem nejprve byla jako ředitelka Bytermu a seznámila jsem se s problémy, a teď jsem místostarostka a mohu tyto problémy řešit. Co se týče mých osobních cílů, tak to Vás odkážu na náš program.*“ Koalici složili Evropští demokraté s PRO SZ (starosta Šimko), s KDU-ČSL (dva radní), s KSČM (1 radní), s SPD nyní JEDNOTNÍ (1 radní) a SPORTOVCI (1 radní). Tvorbu koalice zdůvodňuje Vavříčková následně: „*Koalice byla daná tím, jak dopadly výsledky voleb. My jsme dopředu věděli, že s některými stranami nebudeme spolupracovat a nebude spolupráce vůbec možná, a s některými bude hodně komplikovaná. V koalici byli lidé, kterým jsem věřila, věděla jsem, že mají stejný cíl jako my.*“ U SNK ED došlo v posledních letech k výraznému úbytku mandátů. V roce 2010 získalo hnutí 6 mandátů, 4 mandáty v roce 2014 a ve volbách v roce 2018 mandáty 3. „*Tento úbytek je způsoben tím, že pan Klouda nekandidoval. Šli jsme ze čtyř mandátů na tři, a to je v konečném důsledku velká ztráta. Myslím si, že i když jsme ztratili významného vůdce Kloudu, tak to byl slušný úspěch,*“ doplňuje Vavříčková. Levicovost místostarostka zdůvodňuje věkovou strukturou obyvatelstva, a to zvýšeným počtem seniorů, levicovostí maloměsta a menším počtem podnikatelů ve městě. Zastupitelé zvolení za SNK ED se cíleně nescházejí, mají stanovené a rozdělené úkoly mezi sebou od začátku volebního období. Informují se navzájem o tom, co se ve městě děje dle potřeby. O tom, zda se jim daří naplnit program, považuje Vavříčková za předčasné hovořit. „*Aktivita se očekává spíše ode mě, coby místostarostky,*“ doplňuje Vavříčková. V otázkách rozpočtu a ekonomických záležitostí je dána zodpovědnost rozdělenými kompetencemi mezi starostu a místostarostu, přičemž roli v těchto otázkách zastává starosta města, Vavříčková dále tuto problematiku doplňuje: „*Luděk Šimko vyloženě lídr Kloudovského typu není, přesto se občané z titulu funkce obrací spíše na něj. My jsme celou koncepci vedení pojali trošku jinak než Klouda, více se snažíme diskutovat s občany města a snad nám to v budoucnu přinese kýžené ovoce.*“ SNK ED v minulosti mělo poměrně propracovaný volební program zaměřený na služby a investice ve městě. V roce 2018 však SNK ED žádný volební program občanům města nenabídlo. (rozhovor 6, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

4.3.6 Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)

Po rozpadu KSČ a po ustanovení Komunistické strany Čech a Moravy v roce 1990 kandidovala tato strana v komunálních volbách poprvé v Rýmařově v roce 1994. Za zmínku stojí, že současný lídr komunistické strany Ladislav Žilka, byl již v tomto prvním volebním období zvolen do zastupitelstva a až do současnosti byl nepřetržitě v jednotlivých volebních obdobích zvolen zastupitelem města. V tomto prvním a následném období v roce 1994 a 1998, byl také do zastupitelstva zvolen za KSČM Ing. Petr Klouda, který později kandidoval za SNK a SNK ED a zastával 4 volební období funkci starosty města. K sestavení kandidátky sdělil lídr KSČM následující: *„Sestavení kandidátky je velmi náročné, ke komunistům nikdo nejde, takže základ tvoří vlastní členové a jejich rodinní příslušníci a nějací bezpartijní. Z těchto kandidátů, kteří mají zájem, se utvoří návrh, potom se sejdeme na členské schůzi, vezme se kandidátka a utvoří se pořadí.“* Pro volby v roce 2018 bylo na kandidátce Komunistické strany Čech a Moravy 12 mužů a 9 žen. Převážná část kandidátní listiny byla složena z občanů důchodového věku. Žádný z kandidátů neměl vysokoškolské vzdělání. *„V Rýmařově je v komunistické straně Čech a Moravy registrováno 18 členů, ale aktivních je jen 8 z nich. Doba je taková, že aktivní komunisté vymírají, získávat členy je problém. My totiž nemáme co nabídnout. Jediné, co můžeme nabídnout je, že půjdou lidé k nám na kandidátku na přední místa,“* doplňuje Žilka. Co motivovalo Žilku ke vstupu do politiky, je zjevné z následující odpovědi: *„Odkáživa jsem byl aktivní, na vojně, Svazu mládeže a v Socialistickém svazu mládeže. Rodiče také pracovali v komunální politice, můj otec byl předseda Národního výboru ve své rodné obci, prostě politika mě baví. V roce 1975 jsem měl ve fabrice stranické funkce a doporučili mě na kandidátku do zastupitelstva.“* KSČM nedisponuje žádným volebním programem. Ladislav Žilka podporuje všechny dobré nápady, a když je návrh dobrý, tak se k němu přidá. Jeho motto je: *„Udělat co nejvíce pro občany města Rýmařova.“* V současném volebním období je poprvé od roku 1994 v Radě města, a tedy členem současné koalice. V dřívějším volebním období byl za KSČM v Radě města také Bronislav Koňářík, který ale přešel na kandidátku SPD (v současné době je členem strany JEDNOTNÍ), a je v tomto volebním období opět členem Rady města. Rýmařovští komunisté byli mj. také v koalici minulé volební období v roce 2014 - 2018. Ladislav Žilka doplňuje k vyjednávání o vedení města: *„Já jsem byl v tomto volebním období na všech vyjednáváních o vedení města. To, že sociální demokracie volby vyhraje, jsem předpokládal. S ČSSD mám ale špatné zkušenosti, v minulosti jsme se domluvili, že*

dostanu místo v Radě města, a to když byl lídrem Jaroslav Kala, ale utřeli jsme nos. Nikdo mi nic neřekl, nevěřím jim. ANO 2011 je strana, která začínala, stavěla velké zámky, neměla představu o fungování města. Tak jsme se i s Koňářikem z SPD přiklonili k současné koalici. Udělala se koaliční smlouva. Rozdali jsme si funkce a bylo hotovo.“ Z výše zmíněného textu ve smyslu programových cílů či priorit a v návaznosti na zmínku o „rozdělení funkcí“, lze odvodit, že u kandidáta KSČM spíše převažují osobní ambice, a to i v kontextu nesplnění slibu sociální demokracie „někdy v minulosti“. Co se týče „levicovosti“ města Rýmařova tu popisuje Ladislav Žilka takto: *„Starí občané zjistili, že nebylo za komunistů všechno špatné. Za komunistů bylo v Rýmařově všechno, nemocnice, postavily se sídliště, tělocvičny, byla práce, nebyli bezdomovci. Teoreticky se lidé měli za komunistů lépe než dnes. V otázce práce a zdravotnictví určitě.“* Rýmařovští komunisté mají schůzi jedenkrát za měsíc, kde se sejde 6 - 8 aktivních členů a Ladislav Žilka podá všechny důležité informace z města. *„My prosazujeme názor kolektivu,“* dodává Žilka. Komunistická strana Čech a Moravy získala ve volbách do zastupitelstev o 1 mandát méně než v předchozím období, přesto považuje za úspěch, že má ve vedení města 1 radního. Z pohledu Žilky je nejvíce činný v otázkách investic a sestavování rozpočtu starosta města, místostarosta, vedoucí odboru regionálního rozvoje a vedoucí finančního odboru. Dále k návrhům na investice Žilka dodává: *„Každá politická strana předkládá návrhy, třeba ČSSD předkládá často svoje návrhy.“* Obecně lze napsat, že KSČM v Rýmařově má silně erodovanou členskou základnu a je obsahově vyprázdněná. Jediné, z čeho v současné době participuje, je účast zvoleného kandidáta v Radě města. (rozhovor 7, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

4.3.7 ANO 2011 (ANO)

Na rýmařovské kandidátce ANO 2011 nebyl žádný z kandidátů členem tohoto politického hnutí, prakticky tedy nelze hovořit o zakládání stranické buňky. JUDr. Jan Cuták lídr hnutí ANO 2011 v komunálních volbách v roce 2018 komentuje vznik a motivaci hnutí na komunální úrovni kandidovat takto: *„Ani jeden z 21 kandidátů do zastupitelstva města nebyl a doposud není členem hnutí ANO. Ve své podstatě se jednalo o svobodné setkání lidí s obdobným názorem na nezbytnou nutnost změny ve stylu a způsobu vedení města a městského úřadu.“* Základní teze a myšlenky celostátního hnutí ANO se v jisté míře promítly do komunálního volebního programu za místní hnutí ANO 2011. *„Myšlenky*

celostátního hnutí se nám jevíly jako ty, které ponejvíce odpovídaly místním podmínkám a potřebám lidí, jež chceme v naší činnosti i nadále v plné míře prosazovat. Mezi tyto základní myšlenky patří transparentně fungující a prosperující město. Chceme, aby byla aplikovaná důsledná veřejná kontrola na všech úrovních řízení města. To je nejlepší způsob omezení korupce v jakékoli formě. Dále se chceme zaměřit na vymýcení jakéhokoli projevu vazeb klientelismu z minulosti a zamezit neúčelnému či nehospodárnému nakládání s veřejnými financemi v našem městě. Bez lhaní a podvodů bojovat proti plýtvání a zákulisnímu politikaření a chceme prosazovat srozumitelná a rovnocenná pravidla hry pro všechny,“ dodává Jan Cuták ke vzniku kandidátní listiny. Kandidátní listina hnutí ANO 2011 se skládala z 15 mužů a 6 žen. Vysokoškolské vzdělání měli 4 kandidáti. Získávání kandidátů na kandidátní listinu, sestavování a rozhodování o pořadí přibližuje Cuták takto: *„Kandidáty jsme získávali oslovením známých a přátel z blízkého okolí, kteří měli obdobné smýšlení. O sestavení pořadí na kandidátní listině se rozhodovalo na setkání kandidátů na základě předložených návrhů většinou hlasů.“* Hnutí ANO 2011 skončilo ve volbách v roce 2018 celkově na druhém místě, přesto skončilo v opozici. Částečnou shodu a společné průsečíky na styl a způsob vedení města a městského úřadu lze nalézt mezi ANO 2011 a ČSSD. Levicovou orientaci voličů a občanů města vysvětluje Cuták ze svého úhlu pohledu: *„Historicky se nacházíme v odlehle oblasti podhůří Jeseníků, kde je obecně k dispozici poskrovnu pracovních příležitostí. Lidé si zde odjakživa hůře zajišťovali obživu a přístup k ní. Zastoupení lidí s vyšším vzděláním je zde nižší a mladí lidé po studiích zůstávají v místě velkých aglomerací s širším portfoliem nabídky vysoce kvalifikované práce, tudíž i výše výdělku.“* Do zastupitelstva města se hned v prvním volebním období pro hnutí ANO 2011 dostali 3 kandidáti, 2 muži a 1 žena, všichni s vysokoškolským vzděláním. Zvolení zastupitelé se pravidelně scházejí a diskutují přibližně jednou za měsíc. Jednou za čtvrt roku se schází všichni kandidáti na pravidelných setkáních. Lídr hnutí ANO 2011 považuje výsledek druhého místa v komunálních volbách za poměrně úspěšný, pakliže se kandidáti za hnutí ANO účastnili komunálních voleb v roce 2018 vůbec poprvé. Cuták k výsledkům a hodnocení místních voleb dále dodává: *„Konečným cílem bylo dosažení změny ve vedení města, potažmo ve vedení městského úřadu. V tomto směru kýženého cíle, bohužel, dosaženo nebylo. K tomuto vedly dvě příčiny. Za první lze považovat dlouholeté velmi úzké osobní vazby mezi členy stávající koalice, kdy prakticky žádnou roli nesehrává ideologické zaměření jednotlivých uskupení koaličních subjektů. Druhou příčinou je, že za každých*

okolností je pro koalici důležité zachování zajištění vlivu subjektů (jednotlivých osob) koalice na chod města na pozicích přímo v jeho vedení, v organizacích zřizovaných městem a příspěvkových organizacích, spojeného s možnostmi a pravomocemi přerozdělování finančních prostředků z veřejného rozpočtu do oblastí koalici blízkých, mimo jiné rovněž za účelem „vytvoření podmínek“ následné významnější podpory pro další volební období.“

V tomto případě lze nalézt určitou shodu ve tvrzeních lídrů za ANO 2011 a ČSSD, zároveň lze vypočítat analýzou rozhovorů účastníků současné vlády koaličního uskupení určité spontánní odhalení této skutečnosti. Z rozhovoru není zřejmé, kteří z aktérů v rámci zastupitelstva obce jsou nejvíce činní v navrhování investic a řešení rozpočtu, je ale zřejmé, že pokud se týká tohoto hnutí na místní úrovni, řeší investice a problematiku rozpočtu kolektivně a ve směrem ke koalici je nejčastěji vystupujícím JUDr. Jan Cuták. K programu a cílům, které si místní hnutí ANO 2011 pro volební období 2018 - 2022 dalo, Cuták sděluje: *„Přestože se v současné době nacházíme v opozici, máme za to, že se nám postupnými kroky a poměrně úspěšně daří realizovat některé body našeho volebního programu.“* (Písemné sdělení 8, ČSÚ: Komunální volby 2018, ©2019)

5 Výsledky a diskuse

Z provedené analýzy socioekonomických charakteristik, které mají vliv na rozvoj obce, lze konstatovat, že město Rýmařov se potýká s dlouhodobým úbytkem obyvatel. Ještě na konci roku 1991 mělo město 9 350 obyvatel, kolem roku 2000 o 150 obyvatel méně, ale na konci roku 2018 ve městě žilo již pouze 8 247 osob. Proces úbytku obyvatel lze obecně charakterizovat, jak přirozeným způsobem (procesy rození a umírání), tak migrací. To je mimo jiné dáno i věkovou skladbou obyvatel, kdy ve městě Rýmařov starší lidé zůstávají a mladší lidé se stěhují do „jádér“ (oblastí centrálněji položených a ekonomicky silnějších) převážně za prací, do škol a za službami. Pro rozvoj města je důležitá pozitivní současná ekonomická situace České republiky. Rýmařov se nachází ve spíše periferním území České republiky, což má negativní vliv na jeho hospodářství. I když patří Rýmařov dlouhodobě k městům s vysokou nezaměstnaností oproti průměru České republiky, pozitivní skutečností je, že příznivá ekonomická situace v Česku a ve světě se projevuje i ve městě. Jestliže ještě na konci roku 2014 činil podíl nezaměstnaných osob (tj. podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let) téměř 11 %, tak na konci roku 2018 to bylo již jen 4,2 %, tedy více než poloviční pokles.

Z provedené analýzy komunálních voleb lze říci, že v Rýmařově v komunálních volbách kandiduje průměrně osm subjektů z toho průměrně čtyři tradiční politické strany, tři hnutí propůjčující si hlavičku politické strany či politického hnutí s kandidáty bez politické příslušnosti, a jedno sdružení nezávislých kandidátů sbírající podpisy na petici do komunálních voleb. Je třeba zmínit, že v Rýmařově nezávislí kandidáti v posledních volebních obdobích hrají nezastupitelnou roli v rozvoji a řízení obce. Průměrný počet kandidátů do zastupitelstva činí za čtyři volební období 162,75 kandidátů, přičemž z tohoto množství je 117 kandidátů bez politické příslušnosti, což činí 71,9 %. Tato čísla ve městě Rýmařov jsou téměř srovnatelná se statistikou provedenou v rámci obecních voleb v roce 2006, kdy v celé zemi kandidovalo 200 939 kandidátů a 77,9 % z nich bylo bez stranické příslušnosti. Zbývajících 22,1 % kandidátů bylo členy 97 politických subjektů (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010). Nejnižší počet kandidátů byl ve volebním období 2006 a 2010, a to shodně 147 kandidátů, kdy v roce 2006 bylo 97 kandidátů bez politické příslušnosti (tj. 67 %) a v roce 2010 se ucházelo 90 kandidátů bez politické příslušnosti (tj. 61,2 %). Naopak, nejvíce kandidátů aspirovalo o zastupitelské pozice v roce 2018, konkrétně 189, z nichž 160 bylo bez politické příslušnosti, to je 84,7 %, což oproti minulým zkoumaným volebním období tvoří výrazný skokový nárůst kandidátů bez politické příslušnosti.

Volební účast občanů ve městě Rýmařov v komunálních volbách v analyzovaných obdobích měla střídavou tendenci. Nejméně občanů šlo k volbám v roce 2006, a to 35,87 %. Nejvíce ve volebním období v roce 2018, a to 41,74 %. Ve volbách v roce 2010 to bylo 41,60 %, v roce 2014 to činilo 38,12 % občanů.

Zdaleka nejsilnějším politickým subjektem v Rýmařově je ČSSD, která se ze čtyř sledovaných volebních období (od roku 2006 – do roku 2018) stala tři krát vítězkou voleb. V roce 2018 získala i přes celostátní debakl 19,26 % a získala 4 mandáty v zastupitelstvu, v roce 2014 to bylo 24,52 % a 6 mandátů a v roce 2010 uspěla se 31,50 % a třetinou mandátů z dvaceti jedna členného zastupitelstva. V roce 2006 získala 5 mandátů s 21,35 % a skončila druhá za SNK ED. Druhým největším hráčem na „šachovnici rýmařovské politické scény“ bylo SNK Evropští demokraté a jejich nezávislí kandidáti, jež v roce 2006 získali s 23,92 % také 5 mandátů a stali se vítězové voleb právě před druhou ČSSD. V následujícím volebním období v roce 2010 získali 22,39 % a 5 zastupitelských mandátů a skončili druzí za ČSSD. V dalším volebním období v roce 2014 skončili jen těsně opět druzí za ČSSD se ziskem 6 mandátů a 23,91 %. Ve volbách v roce 2018 lze hovořit o neúspěchu, protože skončili na

čtvrtém místě se 13,40 % a ziskem 3 mandátů za ČSSD, hnutím ANO 2011 a za hnutím PRO Zdraví a Sport. Došlo tak k výrazné ztrátě mandátů z 6 na 3 zastupitele. Ve volbách však již nekandidoval dlouholetý starosta Petr Klouda. Přes všechny tyto statistiky, lze hovořit o úspěchu tohoto politického subjektu, protože při povolebních vyjednáváních se jim vždy podařilo vyjednat vládu v Rýmařově. Tři sledovaná volební období byl starostou Ing. Petr Klouda za SNK ED. V prvním sledovaném volebním období v roce 2006 s ČSSD, ODS a SNK BFAA, přičemž místostarostou byl Ing. Jaroslav Kala za ČSSD. V druhém sledovaném období v roce 2010 s ČSSD a KDU-ČSL, a to ve stejném formátu. V následujícím volebním období po volbách v roce 2014 však došlo k výrazné změně na rýmařovské politické scéně, a to zjevně v důsledku krize vzniklé v radě města v období 2010 - 2014, kdy ČSSD neobsadila po volbách v roce 2010 místo starosty, avšak získala v radě většinu. Ing. Petr Klouda, coby starosta města, tak musel vykonávat rozhodnutí proti své vůli, avšak v souladu s vůlí většiny hlasů v radě města. Na tuto skutečnost reagoval starosta Klouda před volbami v roce 2014 založením nového politického subjektu PRO Zdraví a Sport (zisk 3 mandátů, volby 2014), které by tak pomohlo společně s dalším koaličním partnerem získat obhajobu postu starosty. V tomto případě se také potvrzuje teorie „jádra“, kterou lze definovat jako...*“provázanou a koordinovaně postupující skupinu politických aktérů, která má zpravidla jednociferný počet členů“*, přičemž ...*“se může překrývat s institucí mimo daný politický systém např. sportovní oddíl, firma, kulturní dům či škola“* (Jüptner, 2006). Tuto skutečnost pak dokazuje kandidátka PRO Zdraví a Sport, kterou téměř ze dvou třetin tvořili činovníci fotbalového oddílu SK Jiskra Rýmařov. Jádro pak může prolínat do několika politických subjektů (v tom případě se hovoří o tzv. „béčkách“ a céčkách mateřských stran) a jeho životnost bývá delší, než je životnost samotných stran (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010).

Rozborem rozhovorů s aktéry lokálních politických subjektů bylo zjištěno, že pořadí a výběr kandidátů probíhá téměř identicky s tím, že politické strany (ČSSD, KSČM, ODS) doplňují kandidátní listiny nezávislými kandidáty z řad místních osobností. Můžeme tedy souhlasit s tvrzením, že ...*“Vedle slabosti členské základny, existují i další důvody, proč parlamentní strany zařazují nezávislé osobnosti bez politické příslušnosti na své kandidátní listiny pro obecní volby. Snaží se vylepšit si image, neboť v lokálním politickém prostoru jsou oceňovány více osobnosti než politické ideje a programy“*. (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010)

Výzkum lokálního politického procesu nadále potvrdil slova předsedů místních organizací a lídrů tradičních politických stran tedy ČSSD, KSČM a ODS i ostatních lídrů politických subjektů, kteří kandidovali bez politické příslušnosti, až na výjimku Bronislava Koňaríka za SPD (nyní JEDNOTNÍ), že voliči v Rýmařově jsou spíše levicově orientovaní, a to je dáno především demografickou strukturou obyvatel, převládajícím výrobním sektorem, periferní geografickou polohou a historickým faktorem. Doložit tuto skutečnost lze výsledkem rozhovorů jednotlivých aktérů lokálního politického procesu a výsledky voleb ve sledovaném období.

Doplňování členských základů politických subjektů na místní úrovni je velmi komplikované, členů v místních organizacích politických stran ubývá, toto tvrzení vychází opět z rozhovorů s předsedy místních politických organizací. U ODS je tento trend trvalý a více méně dlouhodobý, u KSČM jde spíše o otázku spojenou s přirozeným úbytkem způsobeným stárnutím členské základny, u ČSSD jde o kombinaci dvou faktorů, a to stárnutím členské základny a změnou stanov. V tomto případě byla potvrzena teorie o dlouhodobém poklesu počtu členů v místních organizacích politických stran v západních demokraciích. (Katz a Mair, 1994)

Aktéři komunální politiky vstupují do lokálního politického prostoru opět téměř identicky, a to s cílem posunout město Rýmařov k lepšímu, nejčastěji zmiňovaným motivem je zastavit migraci mladé generace do větších měst a zkvalitnění služeb ve městě. Skrytým motivem, avšak v kontextu „tvrzení proti tvrzení“ je participace se získáním výhod, účelových osobních zisků a tvorba koalic ve výše zmíněném kontextu. Dokladem těchto skutečností jsou identické závěry rozhovorů lídrů za ČSSD a ANO 2011.

To, že na lokální úrovni rozhodování se obecně politická kontinuita váže spíše na osobnosti, než na politické subjekty (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010), se projevuje také v Rýmařově. Toto tvrzení lze doložit na příkladu Bronislava Koňaríka, který po volbách v roce 2014 usedl v Radě města za KSČM nyní po volbách v roce 2018 za SPD, a do příštích voleb v roce 2022 se chystá kandidovat za JEDNOTNÉ.

Za pozornost stojí fakt, že do voleb v roce 2018 předložilo volební program voličům jen hnutí ANO 2011 a ČSSD, přičemž o volebním programu, až na KSČM, mluví všichni činní kandidující subjekty. Analýzou rozhovorů bylo zjištěno, že ostatní kandidující subjekty považují za volební program priority vytyčené v koaliční dohodě. Současná místostarostka Lenka Vavříčková přímo v rozhovoru odkazuje na volební program, který ale

prakticky neexistuje (SNK ED představila jen svoji kandidátku). Pokud nahlédneme do volebních programů, které byly voličům předloženy (ANO 2011 a ČSSD), zjistíme, že doposud realizované projekty současného vedení města jsou odrazem těchto volebních programů (zpřístupnění průběhu zasedání zastupitelstva pro občany prostřednictvím internetu, zřízení „Seniortaxi“, elektronizace úřadu, navýšení strážníků městské policie). Můžeme si takto dovolit tvrzení, že dochází k taktickému „vykrádání“ volebních programů, které připravila občanům opozice pro volby v roce 2018. Výraznou aktivitu spočívající v činnosti navrhování investic, rozvoje města a řešení rozpočtu, přebírají v rámci rýmařovského zastupitelstva opoziční zastupitelé (ANO 2011 a ČSSD). Rozhovory s členy Rady města potvrzují, že *„vyjednávání, které obvykle vede k rozhodnutí radních, často vychází z konsensuálního přijetí návrhu většinou členů rady (zastupitelstva) bez ohledu, zda jde o koalici nebo opozici.“* (Čopík, Kopřiva a Čmejrek, 2019). V tomto ohledu naplňuje starosta města spíše koordinační roli. Z rozhovorů zastupitelů, jež jsou členy koalice vyplývá, že Odbor regionálního rozvoje městského úřadu ve spolupráci s pracovními skupinami a komisemi je poměrně významným pomocníkem při vyvíjení rozvojových aktivit města a navrhování investičních akcí.

6 Závěr

Město Rýmařov, jak vyplývá z analýzy v diplomové práci, přechází od zastoupení parlamentních politických stran k politickým hnutím či stranám, které jsou jen nositelkou názvu, ale prakticky se jedná o nezávislé kandidáty. Složení kandidátek politických stran v Rýmařově dnes již představuje menšinu příslušníků politických stran až na výjimku ČSSD. Kandidátky bývají často pouze s nezávislymi kandidáty nebo většinově doplněné o nezávislé kandidáty z řad osobností města, kteří mají šanci ve volbách uspět. Úbytek příznivců politických parlamentních stran není způsoben pouze stárnutím a úbytkem členské základny, obecně je dán také nechutí občanů participovat na možnosti rozhodovat o změnách ve městě. U občanů města Rýmařova převládá spíše levicové smýšlení, volba zastupitelů probíhá napříč kandidátkami a zvolení zastupitelé jsou většinově nezávislymi kandidáty se sociálním cítěním. Nově vzniklé kandidátky případně „bleskové strany“ mají v Rýmařově doložitelnou šanci na úspěch. Provázanost místních politických aktérů s městskými společnostmi, sdruženími a sportovním oddílem potvrzuje „jádra“ místních politických táborů, tyto „jádra“ prolínají do několika politických subjektů a jsou jednou z hlavních příčin, někdy až

nekorektního politického souboje politických stran a hnutí v Rýmařově. Město Rýmařov se také potkává s nechutí svých spoluobčanů spolupracovat na samosprávě města, chybí občanská angažovanost. Obecní zastupitelstvo navštěvuje pravidelně do desíti občanů, což při velikosti města Rýmařova je tragicky málo. Ač došlo k obměně části zastupitelstva, převládá „duch starých struktur“, které učí nové zastupitele „starým manýrům“. Přislíbem do budoucna mohou být výsledky posledních komunálních voleb v roce 2018, kde za vítězné strany ČSSD a ANO 2011, můžeme spatřit nové tváře s chutí „něco změnit“. Městu Rýmařov by slušel ne jeden politický subjekt, který by mohl rozhýbat místní politickou scénu a pomohl k omlazení místního zastupitelstva nejen biologickým věkem, ale také „čerstvými myšlenkami“ a odpoutáním se od klientelistického způsobu vedení města. Po následujících volbách v roce 2022 by bylo vhodné, aby nové vedení města začalo uvažovat o spolupráci se současnými opozičními stranami, které mají mnohdy dobré volební programy, nápady a myšlenky. V novém formátu by se určitě lépe hledaly cesty k řešení slabých stránek města Rýmařova. Diplomová práce také vnímá trend poklesu aktivní volební účasti, který je však celoplošný.

7 Seznam použitých zdrojů

Bibliografické zdroje:

BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In FIALA, Petr, TRMISKA, Maximilián, (eds.) *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005. ISBN 80-7325-074-8.

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní samosprávy*. Praha: Grada, 2009, s. 198. ISBN 978-80-247-2908-4

BUBENÍČEK, Václav. *Politický proces v českém venkovském prostoru*. In ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada), s. 7 a 65-68. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav. *Lokální politické stranictví*. In ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav a ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada), s. 7, 65, 70, 72 a 119. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČOPÍK, Jan, KOPŘIVA, Radek a ČMEJREK, Jaroslav. *Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic*, Local Government Studies, 2019, s. 13. DOI: 10.1080/03003930.2019.1699069

HLOUŠEK, Vít. *Věci veřejné: politické podnikání strany typu firmy*. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2012, roč. 19, č. 4, s. 333. ISSN 1211-3247.

CHYTILEK, Roman, et al. *Volební systémy*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2009, s. 183, 184. ISBN 978-80-7367-548-6.

JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. *Politologické revue*. Česká společnost pro politické vědy, 2004, roč. 10, č. 2, s. 91. ISSN 1211-0353.

JÜPTNER, Petr. *Konfrontace teorie koalic s lokální politikou*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 112. ISBN 80-7380-004-7.

KATZ, Richard S. a Peter. MAIR. *How parties organize: change and adaptation in party organizations in Western democracies*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 1994. ISBN 0803979606.

KLÍMA, Michal. *Od totality k defektní demokracii: privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Slon, 2015. s. 48-49. ISBN 978-80-7419-139-8.

NOSÁL, Igor. *Vznikání demokratické praxe v České republice*. Praha: CEFRES, Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách, 1999. s. 1. Cahiers du Cefres, No.16. ISBN 80-902196-8-3.

Elektronické zdroje:

ČSSD. *Česká strana sociálně demokratická* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020].

Dostupné z: <https://www.cssd-cb.cz/o-nas>

KSČM. *Komunistická strana Čech a Moravy* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020].

Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/kdo-jsme/kdo-jsme-co-chceme>

KDU-ČSL. *Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová* [online].

©2019 [citováno 11.11.2019]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/o-nas/historie>

ODS. *Občanská demokratická strana* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020]. Dostupné z:

<https://www.ods.cz/o-nas/historie>

ANO 2011. *ANO 2011* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020]. Dostupné z:

<https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/par-slov-o-ano/>

BEZFAULU. *Bezfaulu* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020]. Dostupné z:

<https://bezfaulu.net/strana/svoboda-a-prima-demokracie/>

SNK ED. *SNK Evropští demokraté* [online]. ©2019 [citováno 17.11.2019]. Dostupné z:

<http://www.snked.cz/o-nas.html>

PRO Zdraví a Sport. *Pro Zdraví a Sport* [online]. ©2019 [citováno 17.11.2019]. Dostupné

z: <http://www.prozdraviasport.cz/nase-hnuti/o-nas>

Rýmařov. Webové stránky města. *Rýmařov* [online]. ©2019 [citováno 14.11.2019].

Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/o-meste-rymarov>

Rýmařov. Webové stránky města. *Strategický plán rozvoje města do roku 2030* [online].

©2020 [citováno 15.01.2020]. Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/1475-strategicky-plan-rozvoje-mesta-do-roku-2030>

Dálnice-silnice. *Dálnice-silnice.cz* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020]. Dostupné z: <http://www.dalnice-silnice.cz/I/I-11.htm>

Základní škola Rýmařov. Webové stránky školy. *Základní škola Rýmařov* [online]. ©2019 [citováno 15.12.2019]. Dostupné z: <http://www.zsrymarov.cz/index.php/informace-o-skole/historie-skoly>

Rýmařov. Webové stránky města. *Rýmařov* [online]. ©2019 [citováno 14.11.2019]. Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/skolstvi>

Bruntálský deník. Webové stránky Bruntálského deníku. *Bruntálský deník* [online]. ©2019 [citováno 17.12.2019]. Dostupné z: https://bruntalsky.denik.cz/zpravy_region/v-rymarove-sloučili-dve-skoly-20130227.html

Rýmařov. Webové stránky města. *Střednědobý plán sociálních služeb* [online]. ©2019 [citováno 13.12.2019]. Dostupné z: https://www.rymarov.cz/images/2019/Informace_z_uradu/SOC/3plan_socialnich_sluzeb.pdf

ČSÚ. Český statistický úřad. *Komunální volby 2006* [online]. ©2006 [citováno 05.01.2020]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2006/kvs?xjazyk=CZ>

Rýmařov. Webové stránky města. *Usnesení ze zastupitelstva 1/2006* [online]. ©2020 [citováno 05.01.2020]. Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/usneseni-rady-a-zastupitelstva/117-usneseni-zm-2006/374-usneseni-zastupitelstva-msta-1>

ČSÚ. Český statistický úřad. *Komunální volby 2010* [online]. ©2010 [citováno 05.01.2020]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2010/kvs?xjazyk=CZ>

Rýmařov. Webové stránky města. *Usnesení zastupitelstva 1/2010* [online]. ©2020 [citováno 05.01.2020]. Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/usneseni-rady-a-zastupitelstva/110-usneseni-zastupitelstva-mesta/276-usneseni-zastupitelstva-mesta-c1>

ČSÚ. Český statistický úřad. *Komunální volby 2014* [online]. ©2014 [citováno 07.01.2020]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kvs?xjazyk=CZ>

Rýmařov. Webové stránky města. *Usnesení zastupitelstva 1/2014* [online]. ©2020 [citováno 07.01.2020]. Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/usneseni-rady-a->

zastupitelstva/101-usneseni-zm-2014-2018/168-usneseni-z-ustavujiciho-zasedani-zastupitelstva-mesta-c-1

ČSÚ. Český statistický úřad. *Komunální volby 2018* [online]. ©2018 [citováno 07.01.2020]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kvs?xjazyk=CZ>

Rýmařov. Webové stránky města. *Usnesení zastupitelstva 1/2018* [online]. ©2020 [citováno 07.01.2020]. Dostupné z: <https://www.rymarov.cz/usneseni-rady-a-zastupitelstva/148-usneseni-zastupitelstva-mesta-2018-2022/1114-usneseni-zm-c-1>

Rýmařov. Webové stránky města. *Rýmařovský Horizont 17/2018 – Volební programy stran Volby 2018* [online]. ©2020 [citováno 07.01.2020]. Dostupné z: https://www.rymarov.cz/images/Rymarovsky_horizont/2018/RH_17-2018.pdf

ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů* [online]. ©2020 [citováno 11.03.2020]. Dostupné z: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>

Další zdroje:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb178-01.pdf>

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, 178. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb178-01.pdf>

Ústní a písemná sdělení:

(1). BOCIÁN Marek. Česká strana sociálně demokratická. Rýmařov: Hospoda u Hrozna, 12. září 2019, 23. ledna 2020

(2). KOŇAŘÍK Bronislav. JEDNOTNÍ. Rýmařov: Sborovna Gymnázia a střední odborné školy Rýmařov, 21. ledna 2020

(3). ŠOPÍK Vítězslav. Občanská demokratická strana. Rýmařov: Kancelář Prádelny Šopík, 21. ledna 2020

(4). LABOUNKOVÁ Jarmila. Občanská demokratická strana. Rýmařov: Telefonický rozhovor, 25. ledna 2020

(5). ŠIMKO Luděk. PRO Zdraví a Sport. Rýmařov: Kancelář starosty města Rýmařov, 28. ledna 2020

(6). VAVŘIČKOVÁ Lenka. SNK Evropští demokraté. Rýmařov: Kancelář místostarostky města Rýmařov, 28. ledna 2020

(7). ŽILKA Ladislav. Komunistická strana Čech a Moravy. Rýmařov: Kavárna NC café, 28. ledna 2020

(8). CUTÁK Jan. ANO 2011. Rýmařov: Písemné sdělení, 28. ledna 2020

8 Přílohy

Seznam obrázků

Obrázek č.: 1 Znak města Rýmařov

Obrázek č.: 2 Administrativní členění Moravskoslezského kraje

Obrázek č.: 3 Silnice I/11

Seznam tabulek

Tabulka č.: 1 Struktura obydleného bytového fondu ve městě Rýmařov k 26. 3. 2011

Tabulka č.: 2 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2006

Tabulka č.: 3 Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2006

Tabulka č.: 4 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2010

Tabulka č.: 5 Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2010

Tabulka č.: 6 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2014

Tabulka č.: 7 Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2014

Tabulka č.: 8 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2018

Tabulka č.: 9 Zvolení zastupitelé z výsledku komunálních voleb – Rýmařov 2018

Tabulka č.: 10 Počet kandidátů do zastupitelstva města Rýmařov, dle politické příslušnosti

Seznam grafů

Graf č.: 1 Vývoj počtu obyvatel města Rýmařov v letech 1991 - 2018

Graf č.: 2 Vývoj rozpočtu města Rýmařov v letech 2014 - 2018

Graf č.: 3 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2006

Graf č.: 4 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2010

Graf č.: 5 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2014

Graf č.: 6 Volební výsledky v komunálních volbách – Rýmařov 2018

Seznam otázek

Otázka č. 1: Kdy a z jakých důvodů vzniklo Vaše hnutí, SNK nebo místní organizace politické strany?

Otázka č. 2: Jak jste získali kandidáty na kandidátní listinu, kdo rozhodoval o pořadí, případně jak se u Vás sestavují kandidátní listiny.

Otázka č. 3: Jak doplňujete Vaši členskou základnu (v případě hnutí a politických stran) a jaký je vývoj Vaší členské základny v čase?

Otázka č. 4: Podle jakých kritérií jste vybírali (oslovovali) jednotlivé kandidáty na Vaši kandidátní listinu?

Otázka č. 5: Jaká byla Vaše motivace pro vstup do komunální politiky?

Otázka č. 6: Jaké jsou Vaše hlavní cíle v komunální politice Vaše osobní (případně Vaší politické strany, hnutí, SNK)?

Otázka č. 7: Co bylo Vaší motivací ke vstupu do současné koalice ve volbách v roce 2018?

Otázka č. 8: Čím si vysvětlujete levicovou orientaci voličů ve městě Rýmařov?

Otázka č. 9: Scházíte se v rámci strany, hnutí, SNK nad cíli a návrhy, které chcete prosazovat?

Otázka č. 10: Myslíte si, že Vaše strana, hnutí, SNK byla úspěšná (neúspěšná) v komunálních volbách v roce 2018 a proč?

Otázka č. 11: Daří se Vám naplnit Váš program, a kteří z aktérů v rámci zastupitelstva jsou nejvíce činní v navrhování investic a řešení rozpočtu?

Seznam polostandardizovaných rozhovorů

Rozhovor 1: Česká strana sociálně demokratická, Rýmařov, Bocián, leden 2020

Rozhovor 2: Strana přímé demokracie, JEDNOTNÍ, Rýmařov, Koňarčík, leden 2020

Rozhovor 3: Občanská demokratická strana, Rýmařov, Šopík, leden 2020

Rozhovor 4: Občanská demokratická strana, Rýmařov, Labounková, leden 2020

Rozhovor 5: PRO Zdraví a Sport, Rýmařov, Šimko, leden 2020

Rozhovor 6: SNK Evropští demokraté, Rýmařov, Vavříčková, leden 2020

Rozhovor 7: Komunistická strana Čech a Moravy, Rýmařov, Žilka, leden 2020

Písemné sdělení 8: ANO 2011, Rýmařov, Cuták, leden 2020